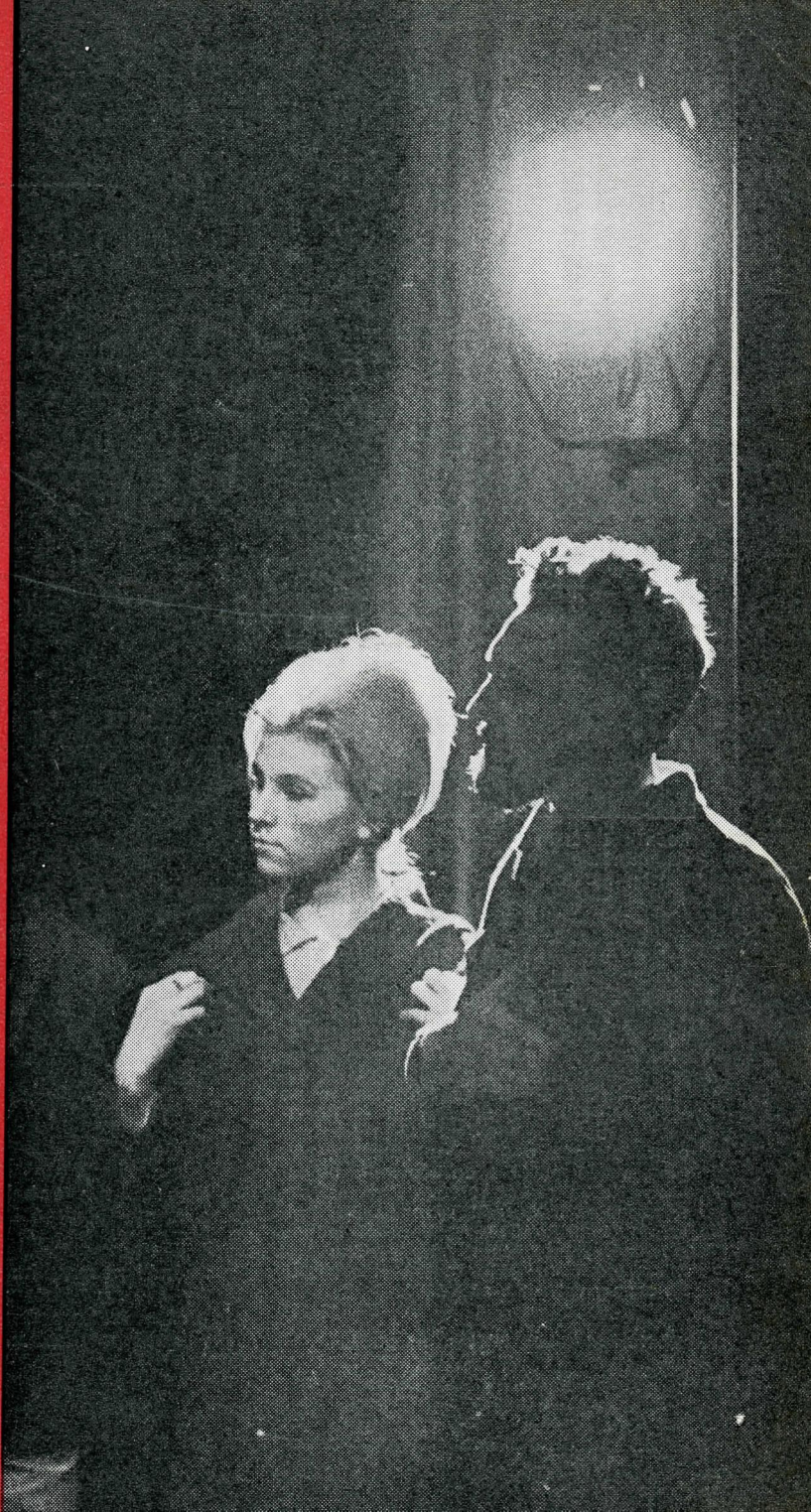

Repertoár malé scény

ROČNÍK 1 / ČÍSLO 9 / 1963

9/4

Z OBSAHU

Verše (R. Vašínka, I. Machulko- vá, S. Břehovský)	2-3
J. Kincl: Potkal jsem anděla . . .	4
J. Martinec — K. Friedrich: Mrtvol Munafté	5
J. Flíček: Aforismy	8
P. Fiala — B. Vaňous: HUDRYJÁDA A SKOROKODYL	11
Ukázky z amatérských kabaretů, uvedených na ústřední přehlíd- ce STM:	
Falešný kytky (Inklema, Praha)	36
A práce se netočí (Kruh, Marián- ské Lázně)	41
Jú, to se řekne! (Mladá scéna, Vy- soké Mýto)	43
Písně:	
J. Brabec: Blues o střevíčkách . .	6
J. Šlitr — J. Suchý: Kapitáne, kam s tou lodí	3. str. ob.
Vystříhli jsme	45
První řádky	47
Recenze	48

Repertoár malé scény

Ročník I, číslo 9, září 1963 — Vydává ministerstvo školství a kultury v nakladatelství Orbis, n. p., Praha 2, Vinohradská 46 — Redakce: Jiří Beneš (vedoucí redaktor), Jaroslav Vedral, Pavel Bošek — Redakční kruh: Jan Votruba (předseda), Jaroslav Beránek, Jiří Bílý, Viktor Doubek, Pavel Fiala, Radek Hlavsa, Jiří Chlábek, Josef Koenigsmark, Jan Martinec, Květoslav Perutka, Vladislav Stanovský, Josef Šrámek, Ivan Vyskočil — Grafická úprava Miloslav Fulín — Adresa redakce: Praha 1, Vinohradská 3; telefon 221054 — Tiskne Knihtisk, n. p., závod 2, Praha 2, Slezská 13 — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, informace o předplatném podává a objednávky přijímá každá pošta i doručovatel; objednávky do zahraničí vyřizuje PNS, ústřední expedice tisku, odd. vývozu tisku, Praha 1, Jindřišská 14 — Vychází jednou měsíčně, cena jednotlivého výtisku 2,50 Kčs. Toto číslo mělo redakční uzávěrku 15. srpna, vyšlo 30. září 1963.

F-07*30554

© Nakladatelství Orbis, n. p., 1963

ALOIS VOLKMAN HRANICE

Tolik pruhů pro nic obdělané půdy
střežené lidmi
jenom kvůli lidem.

A ptáci ani nevědí
když mění státní příslušnost
několikrát za den.

A brouci bez pasů
cestují přes hraniční čáru
z meze na mez
a ani jim to nepříjde.

Tolik pruhů pro nic obdělané půdy.
Tolik plotů z ostnatého drátu,
že by všechny klukovské kalhoty
na ně nestačily.

A my si je ještě rozšiřujem
mezi sebou.

A ani cvrčka přes ně nepustíme
s poselstvím písně.

Na titulním snímku, jehož autorem je
J. Kheil, členové kadaňského Kladivadla.

Scénář poetického kabaretu, s nímž tento soubor vystoupil na ústřední přehlídce STM a v Hronově, najdete i s autorovými poznámkami uvnitř čísla.

Okresní osvětový dům v Trutnově
pracoviště ve Vrchlabí

Eduard Pergner z Kladna ve svém pořadu Tumaš, Františku! — Foto J. Pražák

Říkával jsem ti

Říkával jsem ti
Máš plavé vlasy
hnědé oči
jak tě mám nalézt
Nezachytitelná
Neustále jsem opakoval
tuto chválu
zanedbávaje zelenavý odstín
tvých očí

Po naší čtrnácté schůzce
stala se jedna
nemilá příhoda
Šla jsi do divadla
čekal tam jeden
mladík

I zapěl jsem labutí píseň
o začátku a konci
v osobité úpravě pro
mužné sólo

Stále však říkám
Máš plavé vlasy
hnědé oči

Linoryt J. Koecha z cyklu Město

Návod na přátelství

Byl jsem v horách
Přijel za mnou kolega

Udělalí jsme oheň
Posadili se k němu

Leželi jsme na zádech
Dívali se na nebe

Oheň jsme počurali
Šli jsme spát

Stali jsme se přáteli

Ú- raz (dva)

Jda ulicí
zabodlo se mi smítko
do pravého oka

Lékař mi oko spravil
a sestra
či vhodněji ošetřovatelka
sestersky ošetřila

Jda znovu ulicí
stále jsem točil hlavu
na stranu ovázaného oka
pomáhaje tak v orientaci
oku zbyvšímu

Tu zastavil mne občan Soudruhu víš
ty nám
tak nějak
šilháš do prava

(Byl to dopravní strážce)

Nepetejte se mě na klasickou filosofii !

Naše město zní v hloubce
jak rozbitá kytara — —

Věty v novinách, věty na schůzích nesouhlasí
s rasovým útlakem černočů
a předseda uličního výboru odmítá
bydlet v jedné vile s cikánskou rodinou.

V „Mladém světě“ se smějou módním návrhům
od Diora
a mé spolužačky se ušklíbly,
když jsem si vzala šoféra z lásky.

Řekněte, proč pořád
hadrové babičky dojíždají zbytky v automatech,
proč ještě jsou někde přitlučené cedule —

Je nebezpečné se dotýkati i strun
na zem spadlých...

My nejsme tu pro slávu boží

Jsme hrozně
nešikovní
andělé
a pánbůh na nás
kašle

Co taky s námi

Jsme andělé co choděj' bosi
hádaří se
hvízdají
líbají
a spolu spěj' a...

Jací jsme
špatní andělé
Křídla jsme dali
dětem na hraní

Svatobor Břehovský

Ti první

Někdy si píšeme program
na dni minulé
a zlobíme se
že jsme ho nesplnili

Zapomněli jsme
nést vysoko zdviženou pochodeň
protože za námi už nikdo nešel
Ten zástup
co jste viděli

to byla fronta před obchodem
teď asi někdo stáhl roletu
a lidé se rozešli
každý domů
neboť všude dobře — doma nejlépe
a tak si opékáme
na pochodních vuřty
je to romantické
a chutné
a trochu smutné

Potkal jsem anděla

Včera večer jsem potkal na Perštýně anděla.

Ano, jistě právem namítáte, proč zrovna já, jako kdyby mezi námi nebylo daleko více lepších a významnějších pracovníků, kteří by si toho zasloužili. Na druhé straně je ale třeba vidět, že i já plním ve svém zaměstnání svěřené úkoly k plné spokojenosti svých nadřízených a jednou mne dokonce poslali za odměnu na prohlídku našeho pobočného závodu, tak proč bych si tedy nemohl prohlédnout anděla. Třeba takový anděl patří dneska k nové formě nepeněžní odměny, kdo ví. Mohu jen potvrdit, že pohled na něj byl vskutku povznášející, snad to dělala ta jeho křídla. Ale abych pokračoval, tak tedy včera večer jsem potkal na Perštýně anděla.

No tedy netypické, to ano, to já chápu, že zrovna anděla člověk nepotkává běžně, jenže ono jde možná jenom o zvyk. Zato je takový anděl postava zcela realistická a není to žádná abstrakce, když křídla, tak křídla, když řízu, tak se záhyby, a maluje se obvykle v březovém háječku. A to je v pořádku, alespoň člověk hned ví na čem je a o to nám snad konečně jde. Nechápu, co by dneska mohl někdo takovému andělu vytýkat, je v bílém a ani v nejmenším nepůsobí nihilistickým a dekadentním dojmem, tak co.

No ale abychom se vrátili k věci, jak už jsem říkal, včera večer jsem potkal na Perštýně anděla.

Vždyť jsem říkal včera a nechápu, že se nad tím pozastavujete. Kdy se tedy podle vás má člověk s andělem potkat, když ne večer. To má jeden vždycky nejvíc času a potom u andělů je to už tradice. Kdepak anděl, ten je pro večer, vždyť on by ani přes den mezi námi nevydržel. Tak abych se tedy trochu vrátil, včera večer jsem potkal na Perštýně anděla.

Já nevím, co pořád máte, proč na Perštýně. A to mám k vůli vám potkávat anděla zrovna U Anděla? To by byl, pane, hrubý schematismus a to tedy ne. Já si klidně potkám anděla kde já budu chtít, pokud by to tedy nemělo ohrozit moji politickou i odbornou klasifikaci. Protože to bych tedy toho anděla prohlásil za nepřipustný jev v našem zřízení, označil svoje setkání s ním za omyl a rázně bych ho odsoudil jako bigotní a zahrávající předsudek. Ale abychom se dostali z místa, to jsem vám včera večer potkal na Perštýně anděla.

Proč včera, to je přece nad slunce jasnější, proč zrovna včera. Takový anděl dneska patří minulosti, že ano, tmářské a náboženské přežitky jsme prosím už dávno překonali. Včera je včera a dneska je dneska, to je objektivní pravda a v době, kdy nám jde o zítřky, se člověk nemůže ohlížet na včerejšky. Já se klidně mohu včera chovat tak, že je to dneska neslučitelné s morálkou našeho člověka, protože je to včera, ale dneska, to prosím ne, tady už vstupuje v platnost mravní kodex, tak jak bych si mohl dovolit potkat toho anděla dneska.

Jenomže přes to všechno jsem bohužel včera večer potkal na Perštýně anděla.

JAROMÍR KINCL

MRTVOL MUNAFTÉ

Proklínám den, kdy se objevili v našem činžáku dva mužové od civilní obrany. Prolezli kdejaký kout a rozhodli:

„Ta věc, soudruzí, musí zmizet! Je to hořlavina, nepatří na půdu. Neznáte zákon o ochraně půdního fondu?“

A odešli.

Bedna, o kterou se jednalo, byla vyšší než širší. Stála pod vikýřem a nikdo se k ní nehlásil. Bedna — sirotek. Tak jsme ji otevřeli a Mrázková začala:

„Ježišmarjá, usušenéj člověk!“

V té bedně byla mumie. Stará tři tisíce a tři sta roků. Nějaký Munafté, jak označoval štítek švabachem, úředník faraóna Tutenšutra. Nikoliv mrtvola, protože ta je rodu ženského, ale muž a tudíž mrtvol.

„Nojo,“ vzpomněla si správcová, „to tady zbylo po tom von Bamken-Wirtenklugem, von sem přišel v posledním roce války, byl to major a moc si nakradl.“

„Je to kulturní památka,“ řekl domovní důvěrník, „napíšeme do muzea. Věda patří lidu.“

V muzeu to vzali jinak. Soudruzí — napsali nám — oceňujeme váš smysl pro humor. Ale aby bylo jasno: proslavená mumie Munafté, mezinárodní registrační č. 126, je od minulé války nezvěstná. Proč ji nepřivezete, když ji máte?

„Cože?“ vykřikla Mrázková. „Já mám někam jezdit s vozejkem?“

Jistě uznáte, že jsme se urazili právem. Člověk tady něco zadarmo nabízí a oni ještě — strč nám to pod nos! Takhle si soudružské vztahy nepředstavujeme!

Potom si vzpomněl domovní důvěrník, že jsme činžák v socialistické péči. A že střechou zatejká a chodba potřebuje vymalovat, a že taková mumie je moc pěkná.

„Prodáme ji do bazaru,“ řekl.

Poslali odtamtud huňatého muže. Nabídl padesát korun.

„Snad padesát tisíc korun, ne?“ opravil ho důvěrník.

Expert se rozčílil:

„Co byste chtěli, lidi? Je to starej krám, dyť se rozpadává! Máte vy vůbec šajna, kolik se platí za docela slušnou a skoro moderní židli?“

„Ale to je zcvrklej člověk,“ namítlí jsme.

„No právě,“ zdrtil nás nákupčí, „kdyby aspoň nebyl tak suchej, to bych dal možná i stovku.“

Rozhodli jsme se, že na mumii zapomeneme. Snesli jsme ji do sklepa a postavili k hydrantu. Ale jak už to v životě chodívá, jedna smůla plodí druhou. Přišli jiní dva mužové a že prý do sklepu nepatří mumie a nějaké ty hořlavé látky a krámy, ale jenom uhlí a dříví.

Zbývala nám poslední možnost: sehnat dvoukolák a přece jen odvézt mrtvola do muzea.

„Kam?“ zvolala Mrázková. „Do muzea? Chcete se tak ponížít? Nejsme hora, abysme lezli k Mohamedovi, jsme pořádný partaje! Jestli někam odvezít, tak jedině na národní výbor, ať se starají!“

Stalo se, šoupli jsme mrtvola Munafté okýnkem do podatelny a rychle jsme utekli. Úředník byl zkušený, dal mumii pořádkové číslo a předal ji matrikáři. To byl člověk moudrý a znalý předpisů. Podle nich má být každý tělesný pozůstatek zpopelněn nebo pohřben do dvaasedmdesáti hodin. Z důvodů hygieny. Jak by to vypadalo, kdyby si lidi nechávali doma nebožtíky až do úplného usušení?

A tak mrtvol Munafté spočinul ve vysvěcené hřbitovní půdě, protože matrikář byl demokrat a předpokládal, že má co činit s člověkem z dob, kdy se ještě věřilo.

Proklínám den, kdy to všechno začalo! Co teď? Jsem rozkotán a ztracen! Na mém stole v Státní bance československé leží žádost a na ní je připsáno rukou mého představeného: doporučuji kladně vyřídít v zájmu kulturní revoluce!

Žádost je z muzea. Čtělí, abychom jí uvolnili sto tisíc ve tvrdé valutě na zakoupení mumie ze zahraničí...

J. MARTINEC a K. FRIEDRICH

BLUES O STŘEVÍČKÁCH

Z repertoáru souboru SATURN

Hudba i text: J. Brabec

Rec. Emi Dmi Emi Ami D^b9

Snad byly kouzelné, možná i lé-ta-jí-cí, snad byly barevné

A^b7 Fmi

jak hvězdy nad vesnicí, to všechno už je dávno pryč, to všechno

B^b9 C E7 Ami F G⁹

odvez Malý vůz. To všechno už je dávno pryč, zbylo jen malé

C7+ G⁹ D7 G7 Alt, Bas Moderato

malé, malé blues. Snad byly kouzelné, snad byly kouzelné

Alt, Bas C Dmi

snad byly kouzelné mo - žná i lé-ta-jí-cí, snad byly

Solo

V tenkých šatech, svlasy do cu - lí - kď, smalou pihou

Stře-vičky v koutě, kolik po-e - si - e i ta přeska

Soprán, Tenor

To všechno už je dávno pryč, to všechno dávno odvez Malý vů - ťz to všechno už je

Emi

barevné jak hvězdy nad vesni-cí, snad byly kouzelné

na tvá- ři, každé rá- no v každém

o-dře- ná. Střevíčky v koutě, který

dávno pryč, zbylo jen ma-lé blues, to všechno už je dávno pryč,

Ami G7

mo - žná i léta - jí - cí, snad byly barev - né jak hvězdy

o - ka - mží - ku s hlavou na svém po - liš - tá - ři
švec je ši - je ta přeska je ze - le - ná

to všechno odvez Malý vůz to všechno už je dávno pryč, zbylo jen malé

C F7 Ab

nad vesnicí a - o všech černých, hnědých dětech

sní o dálných krajích dálných světech, o všech černých, hnědých dětech
možná sní o krajích, o všech světech, o všech černých, hnědých dětech

blues a o všech černých, hnědých dětech

G7 C

a já - snad byly kouzelné snad byly

a já - a já zpívám blues

a já -

Ab Eb7 Ab

kouzelné. Až si jednou všichni malí, aniž by se znali jedny boty budou

Až si jednou všichni malí, aniž by se znali jedny boty budou.

brát, pak si na svou pohlednici místo pušek k lí-ci, botky budou ma - lo - vat

brát, pak si na svou pohlednici místo pušek k lí-ci, botky budou ma - lo - vat

snad byly kouzelné, snad byly kouzelné.

Střevíčky v koutě, kolik po-e - si - e.

JIŘÍ FLÍČEK

Jsmo jistě národ běžců, ale na delší tratě nám chybí dech. Proto trpíme kampaněmi.

*

V plavání patříme mezi evropskou elitu. Zvláště po proudu.

*

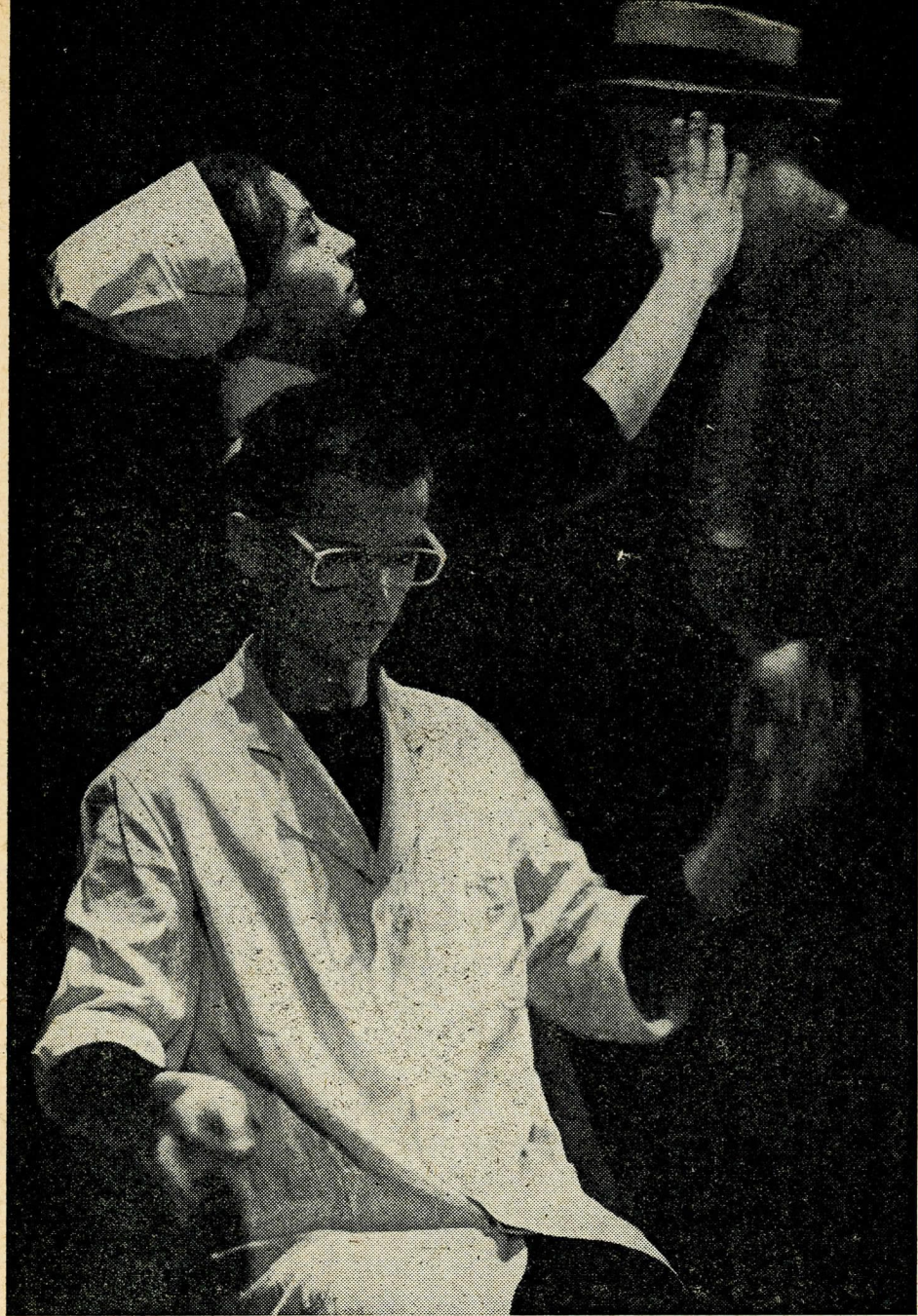
Kněží ctí dogma. Přesto spávají s kuchařkami. Proč jen dogmatici nemají kuchařky? Možná, že by dogma netlačilo tolik ty, kteří spí se svými ženami.

*

Magdalena byla hříšná žena, ale když se kála, byla přijata mezi svaté. Mnozí spoléhají na totéž, když sebekriticky přiznávají, že nebyli při tom, když se hřešilo.

*

Pravil učitel žákům: „Kdyby nebylo učitelů, nevěděli byste ani, co je to pokrytectví.“

Brněnský Soubor pantomim uvedl na ústecké i bronovské přehlídce pořad Lidi kolem Davida, z něhož je snímek J. Pražáka

Na snímku J. Kheila autor a režisér kadaňského Kladivadla P. Fiala

Hudryiada

Skorokodyl

PAVEL FIALA

POETICKÝ
KABARET

HUDBA
BOHUMÍR
VAŇOUS

Zrepertoáru
Kadaňského
KLADIVADLA

DRÍV NEŽ ZAČNE DIVADLO...

Všechno se odehrává v prostoru, kde panuje rezavý klíč, děvka Kurlynda a kam může jen ten, kdo dovede držet v prstech stýblo trávy. Tedy jsou tu určité podmínky a určitá pravidla.

Tyto podmínky a tato pravidla jsou vlastní zákony tvorby.

Jsou tím, co není vidět, co je pod zemí, ale bez čeho nemůže toto představení žít.

Stalo se už s kabaretem O myšlidlech. Viděli stromek, vzali pilku, stromek uřízli a přesadili na zahrádku k trpajzlíkům.

Stromek umřel.

A stačilo jedno jediné semínko... zasadit.

(Dívka nebo kdokoliv jiný, přirozeně, prostě) Ještě nepříjde divadlo... (Sedne si klidně na židli nebo si někam stoupne a začne vyprávět)

Hračka

Janička napsala o své panence vzorňácky: „Mrká překrásně překrásnýma modrýma očima. Černé řasy a černé obočí přispívají k její kráse...“ atakdále... Dostala jedničku. Co mohla dostat?

Ladislav Hopla, ničemný dareba, nadrápal: „Mamdo mavel kyauto. Jestrašně sylny utahne bač koru stolyčkui cyhlu. Menčí opravy sidě lám sam věči mi vozitata do města. Tata je strašně prima. Jez di nakladákem a vždycky mně sveze. Mám svyho tátu hrozně ráť...“

Vtom začaly děti křičet:

„Júúú — on kecá! On nemá tátu!“

Ladislav Hopla, ničemný dareba, dostal jedničku.

Ředitel vynadal učitelce. Na poradě a přede všemi — jak může dát jedničku za takovou blbost.

Nu, někdo to pochopí, někdo to nepochopí.

(Dívka odejde. Nato dívka nebo ten kdokoliv jiný přijde) Teď ještě nepříjde divadlo... (a vypráví druhý příběh)

Letadlo

Věrka si hází při vvučování vlašťovkou po třídě.

Co to je! Věrko!

Letadlo, soudruhu učiteli.

Já ti dám letadlo! Stokrát — Nebudu už nikdy dělat letadla!

Věrka píše:

Nebudu už nikdy dělat letadla

Nebudu už nikdy dělat letadla

Nebudu už nikdy dělat letadla

Nebudu už nikdy dělat letadla

Nebudu už nikdy dělat letadla

a písмена se začnou vzdouvat, lezou z papíru, tady se udělá z čárky žízala, z tvrdého Y vyroste strom...

Nebudu už nikdy dělat letadla

Nebudu už nikdy dělat letadla

dvacetkrát, pětapadesátkrát, po sedmdesáté, po devadesáté deváté Nebudu už nikdy dělat letadla

a po stě: a možná, že je jednou přece dělat budu.

(Odejde po druhé a hned přijde po třetí)

A teď přijde divadlo! *(Na jeviště vtrhne dav. Odhaluje se pomník. Slavnostní projev)* Vážení... *(Lidé se začnou vážit)*

šedesát kilo, osmdesátpět kilo, třicet kilo, padesátpět kilo... soudruzi!!! *(Všichni přistižení to ovšem ihned pochopí a věnují dalšímu programu náležitou pozornost. Muž odhaluje)*

Odhaluji pomník nazvaný Letní fialky na teplém bříšku...

(Dav potleskává, obdivně pomlaskává, zasněžené se noří do myšlenek pomníku. Do tohoto pokračování a koketování se vřítí žena, která drží, nějakého klučinu za nos, za nehty, za uši, za oči a mlátíc ho, hystericky křičí):

Já ti dám, ty drško pitomá, stavět si sněhuláky na našem dvorečku! Splašila mi ta stvůra všechny moje pipky! Pipky moje drahý! Vy jste celý vylekaný a nebudete snášet. Já ti dám, ty drško pitomá, stavět si sněhuláky...

n a n a — š e — m d v o r e č k u... *(Žena strne. Dítě ubila. Dav se vytratil. Vyrve se z místa hrozným výkřikem. Někdo celkem velmi klidně a velmi úsměvně):*

Z ubití dítěte jsou obvinění mnozí následující... *(To, co nyní následuje, není ani kritika našich výstav, ani odsuzování lidí, dloubajících se v no-*

se, jak se mnozí domnívali, ale pokus o žánrový obrázek za účasti hudby, žrádla a majitelů žaludků a lidských hlav.)

Sarabanda

PANÍ DOMU: Tento obraz, milé dámy, je starý pět set let. Maloval v něm neznámý malíř zakladatele našeho rodu, jímž je ctihodný a ctnostný, zbožný a lidumilný, snášenlivý a věrný hrabě Mudluta.

DÁMY A PÁNOVÉ (*obdivně*): Óóóóóóó...

TETA KLÁRA: Kadlíku! Nedloubej se v nosel

DÁMY A PÁNOVÉ (*pohoršeně*): Óóóóóóó!

PANÍ DOMU: Zde, prosím, všimněte si důstojného, sličného, přesto však čtveráckého pohledu matky dvacetisedmi dětí panny Josefiny...

Ó

Kadlíku, nedloubej se v nosel

Ó

Tohle byl, ctěné dámy, švihák, elegán, šermíř, jezdec, sličný vrah, hrdina dámských ložnic, námi všemi milovaný a všemi nenáviděný ... černej Emil (*paní domu na chvílku omátl*)

Ó

Kadlíku, nedloubej se v nosel

Ó

Tuto ženu zbožňovala celá Paříž. Celá Paříž jí klečela u nohou. Španělská hrabata jí říkala Armén, francouzská hrabata Ahrmén, ruská hrabata jí šeptala Árměn, anglická hrabata jí hladila Ermajn — a česká hrabata jí říkala prostě Armén, Ahrmén, Árměn i Ermajn.

Ó

Kadlíku, nedloubej se v nosel

Ó

Zde — utěšovatel dívčích srdeček spisovatel Karel Avla Maria Kořenský z Nuslí.

Ó

Kadlíku, nedloubej se v nosel

Ó

Zde — tajemník výzkumného ústavu na výrobu krejzlíků a sponek — soudruh Opelíček!

Ó

Kadlíku, nedloubej se v nosel

Ó

A nyní, panstvo, račte k obědu.

Óóóóóóó

(*Zazní velebně Smetanova Vltava.*)

Do hudby zní mlaskání a věty)

1. Já bych prosil ještě trochu zelička.

2. Já kousíček masíčka.

3. Já bych si dala ještě dva knedlíčky.

4. Já bych si vzala ještě trochu toho výborného sosu.

5. I já bych si vzal trochu sosu. (*ozve se postava z rámu*)

TETA KLÁRA: Kadlíku — ne — dloubej — se — v no — se...

(*Vltava tiše doznívá.*)

*

Promptlík

POSTAVA SE SVÍČKOU:

Statistika hlásá: na jednoho občana — jeden promptlík.

Hned jsem si pro promptlík běžel.

Neměli.

Přátelé,

je nás v národě

o jednoho víc!

*

(*Následující výstup je v podstatě velmi jednoduchá anekdota.*)

Školení

DÍVKA: Prosím vás, není tu tatínek?

ODPOVĚD: Ne. Soudruh ředitel je na školení!

(*Celkem asi 8 X*)

(*Divka přichází k líbající se dvojici. Samozřejmě prohodí*) Mami, kde je táta?

MATKA (*v rytmu předchozích odpovědí*): Na školení.....!

*

(Vynoří se postava se svíčkou. Ukáže
sugestivně, vítězoslavně na jednu stra-
nu) Tudy!! Soudruzil! (A odplíží se na

stranu druhou. Dav padá před onou
postavou na kolena a pěje)

A TAKHLE STÁL

Moderato

G7 Dmi7 G7 Dmi7

A takhle stál a takhle jed a takhle pil a tak si sed a

Adagio C6 C7maj C9

vždycky si ru-ce myl a všem se lí-bil pro svůj styl. Byl u- če-sán a

F6 G7 C6 C C6

vy- ho-len neb se ho- lil každý den zdvo-ři - lo- stí ne-skrblil,

Moderato C G7 Dmi

všu - de o - blí - be - ný byl. Matky dě-tem

C Ami Emi Ami Emi Ami Emi

fí-ka-ly, vší-mej-te si ho-ma-lí. I ot-co-vé každou chvíli

Ami Emi Dmi Ami Emi Ami B7 B⁺ E^b *Cantabile*

do ohně proň sko-či-li. To ne-ní možná,

A^b B⁺7 E^b C7 A^b

že nám ho za-vře-li pro trochu pe-něz a flintu

G Cmi E^b A^b E^b C

vje-te-li. To ne-ní mož-ná, k nám te-da sluš-nej byl.

(Do pauzy pronese klavírista — nebo kdokoli jiný — varovně)

Paní (případně pane — podle toho, kdo předcházející cantabile zapěl), z toho budete mít průser...!

(Načež sbor pohotově opáčí)

(Sbor se rozuteče)

*

Krstoun

POSTAVA SE SVÍČKOU: Krstoun má na nose sazi.

(Na nějakou „národní pochodovou“ seřadí se dav do jakési fronty na klep, který se pak za vzájemného předstávání šíří od úst k ústům)

- 1.: Piděl. — Krstoun má na nose sazi.
- 2.: Jířová. (Otočí se k dalšímu naslouchači — tak je to u všech) Jířová. — Víte, že Krstoun má na nose kazy?!
- 3.: Urádlo. — Urádlo. — Víte, že Krstoun do vozu vrazil?!
- 4.: Stráčeková. — Stráčeková. — Víte, že Krstoun nám vodu zkazil?!
- 5.: Prampatla. — Prampatla. — Víte, že Krstoun má doma vrazi?!
- 6.: Tačrová. — Tačrová. — Víte, že Krstoun Madonu srazil?!

(Objeví se normální, ničím nenápadný člověk a prostě se představí)... Krstoun...

(Dav nejprve strne a vzápětí se rozprchne)

*

(Odněkud, patrně z ušiska labyrintu, patrně ze studny tlam, vyřítí se dvě ženštiny)

Klaviatura

Ztratila se, zdejchla se, snad ukradena byla drahocenná, bíločerná klaviatura

od koncertního křídla. Celé městečko bylo tou zprávou vzrušeno a klaviatura se hledala a hledala se.

Ale nikdo ji nenalezl, ani nenašel.

Někde přece být musí, řekl předseda.

Někde přece být musí, to je fakt, ale koncert byl tak jako tak odložen, protože se v městečku konala přehlídka špekových knedlíčků.

Vyhrály to knedlíčky paní Jedlůňkové.

Byly roztomile bílé a měly kolem svých hladoučkých tělíček ovázány červenoučké, modroučké a zelenkavé mašličky s vtipným věnováním: Drahému tatíčkovi dobré chutnání.

Odpoledne však přece jen patřilo Josefu Chelculíkovi. Hle — z nepatrného čtenáře a milovníka poezie se stal rázem hrdina.

Klaviatura byla na světě.

Hrdina ji vytáhl z husté, kořeněné, smetanové, vynikající omáčky nedělního oběda.

Jak sám hrdina vypráví — klaviaturu ihned otřel a osušil.

Pak skromně vyšel na náměstí.

My jsme se k němu radostně připojili a doprovodili jsme klaviaturu s hrdinou na patřičné místo — k lahůdkáři. Tam jsme slavnostně ozdobili bílé klávesy čekuládou, černé klávesy bílou šlehačkou a klapku po klapce snědli.

Neděle se vydařila.

(Tak jsme snědli klaviaturu. A zbaštíme i rozum, srdce i zlomek zeleného šťěstí u řeky a zapijeme pivem.)

DEJTE SI DO TĚLA

1. Má - vá ma - lá

Ma-ri-e na je-dou-cí vŭz,

lá - ka-vý a sta-rý je,

je to ti-ché blues. Roz-

svi-ťe jí na schodech bí - lé rů-že

snů sen je modrý měkký mech...

Čty - ři! Tři! Dvě!

Refrén (Pochod)

Jedna! Dej - te si do tě-la

do- bře to u-dě- lá ner- vy si u-klid-
níš, a svět za- lid- níš.

Refrén po 3.sloce ("sokolský" pochod)

Dej- me si do tě- la, do- bře to u-dě- lá,
ner- vy si uklid- níš, a svět za- lid- níš! -

Malá milá Marie
má svůj modrý sen
chodí pro něj potají
jednou za týden
na staříčké nádraží
kde vlak nejedzí
chodí si tam pro štěstí

Refrén: Dejte si do těla...

Kam jsi dala Marie
naše staré blues
proč jsi snědla k obědu
tichý modrý vůz
proč máš oči od másla

a zíváš na růže
proč jsi svůj sen propásla...
Refrén: Dejme si do těla...

★

Pitvořík

POSTAVA SE SVÍČKOU:

Tak jsme zabili Pitvoříka.
Dělal všechno po nás!
Byl pokrytcem, intelektuálem —
i volel!
Tak jsme ho zabili!
A už nejsme volové...!

★

(Malá Věrka, Malena, Dana nebo Zuzka si hraje s kocourem. Není to sentimentální. Zuzka je zdravé stvoření, cítí, že začne žít naplno, je v ní přirozený smutek, přirozená radost, je celá, není jí půl. Končí to obvykle. Vlastně — začíná to obvykle. Vztahuje se k závěru výstupu.)

Matení první

(vyprávění malé Jany o malém kocourově)

Ty seš skoro jako krokodýl. Budu ti říkat Skorokodýl.
Nesmíš dělat nečistotu, Skorokodýlku. Přinesu ti krabici s pilinami a pěkně to tam vždycky zahrabeš. Nesmíš být rozmazlený. Spíš buď hrubý. Můžeš i zlobit. Můžeš mít své rozmary. A nemusíš za mnou chodit věčně jako stín. Kdoví, jak mi dlouho vydržíš, brachu milá. Jestli neutečeš. Jestli tě něco nepřejede. Jak dlouho vlastně žije takový Skorokodýl? Já — a ty vlastně vyrosteš, ty ohavo, a budeš brousit po nocích za kočkami a vřískat. A bude z tebe šerednej, protivnej, opelichanej a líněj dědek. Představ si, ty malej mizero, že to všechno vím — a nezahlám tě.

Matení druhé

(vyprávění větší Jany)

Když prší, mají lidé deštníky, pršipláště nebo se schovávají. Koupeme se

v plavkách, jíme nožem a vidličkou, dobroty jíme lžičkami. Nahoru chodíme po schodech nebo po žebříku. Přikrýváme se dekou, duchnou nebo slastným vědomím, že konáme samé dobré skutky. Máme křesla, židle, lavičky — na kterýchžto věcech sedáváme. O stůl se opíráme lokty, stoly mají tvrdé rohy, tvrdé y se píše ve slovech býti, obyčej atakadále. Jemula šla na výlet, Pujdanánku málem zašrarýchali, pedály jsou rozbolavělá křídla, panglíky jsou v krabici a čarujou s bílejma luskátkama, neber mi perníčky —
když vidíš, jak je mám ráda.
Jarda má v očích přesýpací zázračné. Houpe se v něm celý svět. Nestačí mu jedna řeka. Musí mít hned čtyři — a dravý.

Matení třetí

(vyprávění ještě větší Jany)

Stárneš mi, Skorokodýle. Málo si hraješ. Dokud jsi nechytil myši, tak to s tebou šlo. Nějak se ale žít musíš, to je fakt. I já si budu muset přestat hrát. Nějak se žít musím, to je fakt. Ale mělo by nám zbýt ještě dost času na hru.

Líbání.

Co je to líbání?

To je vlastně hra.

Hrajem si na ústa, na srdce, na něžnost.

Já budu ústa a ty budeš něžnost.

Já budu bílá pláňka a ty budeš vítr.

A nebudeme mít na sobě nic.

Rozfoukáme srdce a rozdělíme se o své barevné fazole.

Rozložíme si svou hru na zem.

Ty musíš táhnout první, jinak hra nezraje.

A já ti musím dát své fazolky do vlasů, jinak hra skončí.

Jakýpak s tím srání, řekl strýc Eduard, povoláním pedagog, vyhodte tu děvku ze školy!

★

(Strýc Eduard je tohoto názoru, my možná názoru jiného. Strýc Eduard ještě něco řekne): Jsem-li přiveden do rozpaků, zrudnu. Jistota je jistota.

Přišel na to, vida. Vyzrál na nás.)

★

STRÝC EDUARD

Zvolna-pateticky

Strý-če E-duar-de nemáš to lehký, nikdo tě ne-vi-

dí. A tak stále bloumáš po lokále, každý tě o - ši-dí.

Ódobráku nebloumej tak dej každému hned najejt budeš platit za chlapíka, že jsi ožralej.

rychleji rit.

O dobřá-ku nemáš to lehký, nikdo tě ne- vi- dí. Bloumáš stále

The first system of the musical score consists of a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The vocal line begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and quarter notes. The piano accompaniment features a bass line with a few notes and a treble line with chords and some moving lines. The lyrics are written below the vocal staff.

večer po loká-le, každý tě o - ši- dí. Všichni šli domů

The second system continues the musical piece. The vocal line and piano accompaniment follow the same format as the first system. The lyrics are written below the vocal staff.

dopij svoje pi-vo, pomodli se a jdi spát. - Krá- nu se ti

The third system of the musical score continues the vocal and piano parts. The lyrics are written below the vocal staff.

v dvacátém století, o hrdinských činech bude zdát.

The fourth and final system on this page shows the vocal and piano parts concluding the phrase. The lyrics are written below the vocal staff.

(Potichu se zatahuje opona.)

Přestávka 10 minut, děle ne, jinak lidé začnou diskutovat.

2. POLOVINA

Nevím

POSTAVA SE SVÍČKOU:

Tato socha? Nevím, soudruzi, nevím!
Tento koncert? Nevím, soudruzi, nevím!
Tento obraz? Nevím, soudruzi, nevím!
Tento tanec? Nevím, soudruzi, nevím!
Kolik je hodin? Nevím, soudruzi, nevím!
Nevím, soudruzi, nevím —
to je to.

*

(Kurlynda si může hrát na konstrukci z rezavých drátů. Kurlynda je tak trochu prelud. Je kousíček od lásky, kousíček od radosti, a přece je bohatá. Bohatá, protože ví, co dělat s podzimem, ví si rady s každým jarem, s každou kapkou deště na nose.)

Kurlynda

Na lehýnkém arlašátovém koberci tančili vyplýskové a peršuláci. Tančili tu také nevinně hladomodří hroznější s pomněnkami na kůži. Byli tu i nemotorní, škaredí dobráci drslové.

Hroznýšovy oči skrývaly pomněnky a pomněnky skrývaly to, co všichni od začátku hry hledali — malou jemnou spirálku z bílého dětského vlásku. Nikdo a nikdo ji nemohl a nemohl nalézt.

Nakonec ji našla všemi prokletá, zatracená, bůhví odkud se tu vzala, prohníla a prostořeká děvka Kurlynda.

DAV BACHROŇŮ A TLUSTENEK:

Proč právě ona! Ta kurva!
Proč právě ona! Ta kurva!
Proč právě ona! Ta kurva!
Proč právě ona! Ta kurva!

Kurlynda vykřikla radostí jako dítě a připlnila si na tu krásu tak hluboko, že si zlomila vaz.

*

(Níť je píseň, ve které dojde k sejmutí masky.)

NIŤ

Vivo

1. Na hla-di- ně stá- la níť. Viděls ji tam ta-ky, vid? Nechtěl bych být
D E♭7 F# G G D E♭ F# D E♭ F# G A♭mi
v její ků- ži, tak mě je- jí o- sud u- ží, zrobil jsem si síť,
vrobil jsem si síť. -me. S, Mrakalunce spol- k' níť se ztratila, od té chvíle vím, že níť to ne-by- la.

Na hladině stála níť
viděl's ji tam taky vid
Nechtěl bych být v její kůži
tak mě její osud ůží
zrobil jsem si síť

Na to měla snad by se
svolat celá komise
jak to ta tenká níť dělá
že stojí jak zkamenělá
neproboří se

Kvůli tomu jsme šli blíž
chytíme tě jako myš
uvidíš ty hloupá niti
jak se budeš houpat v síti
nás neuprosíš

Do sítě tě chytíme
jak tě chytit to víme
nikomu to nepovíme
sami si tě doma sníme
už se těšíme

Mrak slunce spolkl
níť se ztratila
od té chvíle vím
že níť to nebyla
a že a že a že
paprsek sluneční
i když je jak paže
a i když z trávy ční
nechytíš nechytíš
Johohohó
tak špulku paprsků slunečních
mít

★

Vyspání

JINÁ POSTAVA SE SVÍČKOU:

Milda se předečvirem vyspala s Pitákem.
Včera se vyspala s Fruntou.
Je to neřád, vyvrhel, špatenka, je to
lůno chamtivé!
Co jen s námi bude!
Kam se to doba řít!
Předečvirem se vyspala s Pitákem,
včera s Fruntou;
co když se dneska vyspí
se mnou!

★

*(Následuje Profesorův byt. Jde o vyjádře-
ní tíhy, která leží na profesorově ženě,
na profesorovi, kterému se nemíním vy-
smívat; jsou lidé, kteří se k sobě prostě
nehodí, pro něž vzájemné soužití nemá
cenu, kteří se zbytečně trápí. Tato
scénka nemá pochopitelně popularizo-
vat rozvody, únosy a tak, ale má
upozornit na to, na co většinou lidé
nemyslí, když tohoto zdravého úkonu
(myšlení) nejsou pro přílišné zaujetí
schopni.)*

Profesorův byt

Havran byl čtyřicet sedm centimetrů od
bílého psa.

V trezoru bylo zvláštní místo pro smíšky.
Bylo to vpravo dole, deset a půl centi-
metru od intrikánů na motýly.

Zívalové museli chodit denně od deseti
do dvanácti kolem cedníku v kruhu
o poloměru šesti centimetrů.

Knihy s bílými listy zařezávaly ve vo-

jenských zástupech podle velikosti.

První šel Ouzkij.

V jednu hodinu a pět a čtvrt minuty se otevřela trouba a vyjela mladá pečená kachnička, vážící přesně za třicet pět deka šest kilo.

Vlásky zelí pelichaly jeden po druhém, přesně do taktu zlaté kutálky, vykutálené po černém koberečku až na samý vrcholek šlehačkového jehlanu. Z pětáčtyřicetistupňové sladkosti odkapávalo za hodinu pět centilitrů medulátek. Každý intrikán na motýly dostal na den dva centilitry medulátek.

Na gauči z černého mahagonu a šestitisícisedmisetosmdesátí stýbel červené trávy leží rozcuchaná, rozhajdaná, rozhalená mladá žena a pláče.

František se obléká.

Má ještě dvacet čtyři vteřiny času.

Přesně za dvacet čtyři vteřiny přijde pan profesor, manžel mladé ženy, která pláče.

Okno se otevírá pět vteřin.

... vchází pan profesor.

Místnost

je úplně prázdná.

PROFESOR (*tiše*): Tak se mi právě podařila sedmá operace srdce...

(V Profesorově bytu je nutno výrazně odlišit inscenačně první část od části druhé. Popis Františkova oblékání a celé scény až do konce jsme dělali až naturalisticky.)

*

Pohádka o bílé myšce

(Teď jde v první části výstupu o skutečnou pohádku. Dívka, princezna, najde ve své komnatě bílou myšku. Chytí ji a má z ní velicíanskou radost. Začne si s ní hrát. Hra je krásná. Najednou začne myška růst. Bobtnat. Princezna se bojí. Myš roste, je to už jen bílá srstnatá hmota a valí se na princeznu. V kritickém okamžiku ji princezna prokousne. A spatří místo odporné hmoty krásného prince. Tak zní pohádka. To se odehraje na jevišti. Jenže místo prince se objeví několik pánů a začnou šeptat): Svlíkat! Svlíkat! (Princezna před nimi utíká, ale neutěče. Píseň Strip-týz je součástí výstupu.)

STRIPTÝZ

"svlíkat
(10x)

Zpěv
Ne-kou-kej-te na mne mi-lí pá-ni, co-pak má-te

Klavír

na mne za dí - vá-ní! Dej to,dej to,dej to,dej to,dej to,dolů

dej to,dej to,dej to,dej to,dej to,dej to,dolů, dej to,dej to,dej to,dej to,dej to,dej to,dolů!

CODA

Dej to, dej to do- lů! Ne-kou-kej-te na mne mi-lí pá - ni!

3x

(Píseň ještě zní a pánové nám vracejí na scénu dívku-princeznu. Šeptá cosi o myšce, bojí se, oči má nepřítomné, najednou se šíleně rozpláče a současně rozesměje. Zešilela.)

(Živijó. Totéž.)

Franta se vrátil. Odemyká. Ozve se volání o pomoc. Franta běží někomu pomoci. Na jeviště vběhne žena): Franta pro ni skočil — a utopil se!

*

(Další výstup je velmi obřadný. Má několik částí:

1. Svatba
2. Svatební hostina
3. Služební cesty
4. Pohřeb Františka)

Pohřeb

(Obřadně kondolují jeden po druhém všichni tři Františkově ženě): Váš manžel, paní, znamenal pro nás všechny mnoho. (Odcházejí. Je těžko.)

ONA (šeptne): Františku...

*

(Po dosti dlouhé pauze se rozkřičí na scéně Pulpš. Velí davu.)

PULPŠ: Jásat! (Dav jásá.)

Nejásat! (Dav si dělá šašky.)

Kdo to tam jásá, když mě tlačí bota! (Někdo ještě jásá.)

Zunzááá! Hal Bude se zkoušet.

Téma — hovězí a byt — nó, Zunzóóóó!

ZUNZA: Hovězí a byt je, a jestliže ne, tak je to tím, že je obého čím dál tím víc...

PULPŠ: Dřep! (Dav vykonává povely) Klik! Vztyk! Klek! Leh! Vztyk! Dřep!!!

(Dva z davu se odtrhnou, za nimi malá dívka, která si sedne někam, aby nerušila, oni dva začnou parodizovat situaci.)

Svatba

(Koná se v kostele. Zní varhany. Všechno je dokonale důstojné. Jen oni dva jsou veselí a vypadají mezi upjatými svatebčanými rozpustile a zdravě. Nakonec je obřad dokonán. Při inscenování použijte vlastních zkušeností.)

Svatební hostina

(Ticho a chlad kostela se protrhne veselím, vypitým vínem, volá se Živijó (živijó je nutné), a to třikrát. Ženich František vezme nevěstu do náruče a chystá se překročit práh bytu. Všichni se významně vytráčí.)

Služební cesty

(Na charakteristický valčík vtančí tři svatebčané. Ženich otevírá dveře.)

PRVNÍ SVATEBČAN (v roli Františkova nadřízeného): Franto, ihned musíš jet do Bombeje pro sundátka.

(Franta se loučí se ženou. Pak dává klíč pod rohožku. Odchází.)

TŘI MUŽOVÉ: Živijóóó!

(Ten, který Frantu poslal, se vplíží k jeho ženě. Neodchází odmítnut. Vrací se Franta. Odemyká.)

DRUHÝ MUŽ: Franto, je mi líto. Čeká tě velký úkol. Venku stojí letadlo.

(Franta zamyká a odchází. Nese se za ním živijó a druhý muž se krade k jeho ženě. Neodchází odmítnut. Vrací se Franta. Odemyká.)

TŘETÍ: Franto, rychle, musíš do Afriky na pírhouzy!

Členové Kladivadla při písni Nif

Pulpš

Pulpš dělal k obdivu všech všebarevné šlápoty.

Narazil, a to docela klidně, Zunzovi na hlavu šilhavou bambuli městského kostelíka.

Dav se chechtal.

To byla oblíbená černožlutá šlápota.

Využil Pentuláka samými přesáfouty a zahodil jej daleko za humna. Dav se chechtal. To byla oranžová šlápota.

Dav se chechtal.

Pulpš se postavil na hlavu katedrály a přede všemi se vymočil do moře.

To byla karmínověbleděmodrá šlápota. Dav se chechtal, chytal se za břicho a — miloval Pulpše.

Prošvihlo se a ihned se ovšem rozneslo, že je na světě cosi, co tropí všechny neplechy a také všechny krvaviny.

A to cosi že je Hudryjáda.

Dav znenáviděl Hudryjádu.

A miloval Pulpše.

Jednou odpoledne Pulpš právě máchal na náměstí panduly velkých měchuřin. K obdivu všech si s obrovitými pandulami jen pohrával.

Dav bez přestání tleskal.

To byly černofialové šlápoty.

Najednou dav přestal tleskat a zašuměl.

Z Pulpšova hrudníku se začal prodírat ven, na boží světlo, olezlý, strupatý, černožlý Hudryjáda.

Nikdo nechtěl věřit vlastním očím a už vůbec nikdo nechtěl věřit vlastním uším, když to slyšel a neviděl.

Pulpš zaklel a zarazil Hudryjádu zpátky a rychle si navlékl na sako ještě kabát. Z drahé látky.

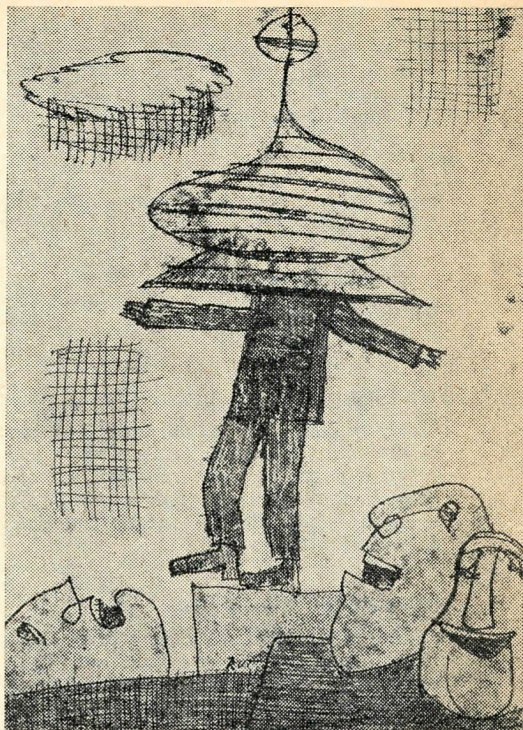
Ale Hudryjáda se prokous i kabátem z drahé látky.

Pulpš chtěl přikrýt Hudryjádu pandulou velké měchuřiny.

Hudryjáda prokous celou měchuřinu.

Rána jak z děla.

Pulpš pochopil, že Hudryjádu neschová. Začal dělat všechno možné. Mrskal bílými rezkatami mikulek, žongloval s ejluchami, roztácel perbetle, dusil olejanky. Vše marno.

Ilustrace Růženy Tikvové k Pulpšovi

Lidé viděli, kde je Hudryjáda, kdo ho schovával a už Pulpšovi netleskali. Už neměli rádi šlápoty. Už neměli rádi Pulpše. Už Pulpše nenáviděli. Pulpš dělal ze zoufalství jednu šlápotu za druhou a nepovšiml si, že Hudryjáda roste do hrozivých rozměrů. Olbřímí Hudryjáda chňapl Pulpše za nos a vyvrátil s ním síňovou líbatelnu.

Dav hrůzou ucouvl. Líbatelnu stavěli sto padesát let.

Ozvalo se volání:

Ať žije Hudryjáda!
Pryč s Hudryjádou!
Sláva Hudryjádovi!
Hanba Hudryjádovi!

Malá Jana stála nad pískovištěm, v ruce držela kyblíček na bábovičky a bundulásky a křičela ze všech sil: Pryč s Pulpši.

A Hudryjáda splaskl a stal se z něho
malý hadřík na utírání nádobí.
Pejlochovi si to vzali domů.
Rozbilo jim to dva talíře, tak to vyho-
dili do smetí.
A lidé začali stavět novou líbatelnu.

(Příspěvek a tedy závěr malé dívky má
být prostý a naprosto prostý. Zahajuje
se totiž konec a tyto věty vlastně už
spadají do části závěru, protože ihned
po posledních slovech se dav zvedne
se země a zazpívá Nánu.)

NÁNA

Alla polka

1. Ne-zlob- te se na ná - nu, že cho - dí do- mů k rá- nu,

ne- zlob- te se na ni pře- po- čestná pa-ní, ne-zlob - te se na ni

přepočestná pa- ní. O- na má na-še ná - na hez-ký-ho e-le-

gá - na, a ten chodí za ní a ten chodí za ní.

Změna v melodii 3. sloky (od znamení)

Va - še bí- lá, mastná tvář, nad níž bliká svato-

zář, že se ka-ždý do- ví ro-mán sa-me - to - vý.

Nezlobte se na nánu
že chodí domů k ránu
nezlobte se na ni
přepočestná paní
Ona má naše nána
hezkyho elegána
a ten chodí za ní
a ten chodí za ní

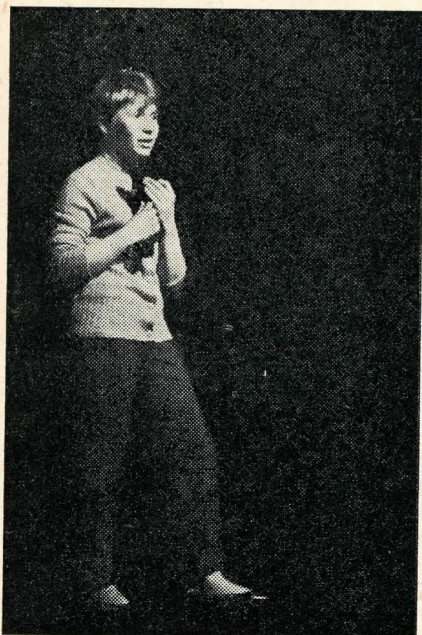
Nána chodí ku řece
milovat se na dece
nezlobte se na ni
přepočestná paní
A i když naše nána
hubne jak pára z rána
copak je nám do ní
jen když tráva voní

Když je nána s galánem
tak se baví s elánem
takže ani neví
že se na ni šklebí
vaše bílá mastná tvář
nad níž bliká svatozář
a hned se každý doví
román sametový

Až se večer sešeří
z řek vylezou ještěři
nechodte už za ní
přepočestná paní
jinak hnědí ještěři
co tu na březích sedí
k večeri vás snědí
k večeri vás snědí

Nezlobte se na nánu
že chodí domů k ránu
copak je nám do ní
jen když tráva voní

(Čímž to končí)

Věra Lejdarová rozpráví se Skorokodýlem
— Snímek J. Pražáka

K Hrače

Tuto příhodu mi vyprávěla Áša. Ale bylo to kapánek jinak. O to ale nejde. Důležité je, že podobné příhody zažíváme denně. Jsou humorné, tragické, lehtivé, nešťastné. Vždycky n ě j a k vznikají. A vždycky se n ě k a m promítají. Odpovědnost za to, do kterého okna hodíme kámen, z nás nikdo nesejme. Myslím si, že je velmi dobré vědět, kam se proč střílí.

Tady by snad mělo umění usilovat o přesnost. Tomu by se snad mělo říkat adresnost.

K Letadlu

V obou příbězích je, myslím, dost jasně řečeno to, kolem čeho se budeme motat celou Hrudryjádou dost složitě. Jednak je tu n a s l o v e n a otázka — může-li člověk udělat něco proti předpisům, proti obecně platným konvencím a s tím tedy i otázka samostatnosti myšlení a jednání, hlavně však to, že existují v životě lidském situace, kdy to kladné není kladné a záporné není záporné, protože existují takoví lidé. Jde tedy o relativitu a toleranci. A potom je tu miniaturní detail směru a způsobu vývoje nové generace, která sice rošťáci, zlobí a neposlouchá, dráždí papírovou vlašťovkou, ale přesto lze věřit, že ta žabka bude jednou konstruktkou kosmických lodí.

K pomníku Letní fialky na teplém bříšku

(úvaha)

Ono je to snad takhle: na jevišti máme jeden rezavý drát, na něm dvě rezavé obruče a něco od auta. To je celý pomník. Jako Letní fialky na teplém bříšku je to pochopitelně pitomost a potleskáváním a pomlaskáváním se dav kvalifikuje sám. Ale když snobové odejdou a těch pár drátů zůstane na jevišti se světlem samo, tak je to krásné. Čímž jsem se, poněkud naivně, pokusil obhájit některý z tzv. nesmyslů, kterým smysl dává cit, fantazie a hravost diváků.

K Vltavě

Jeden prostý občan se na mě rozlítl: „Jste banda cyniků! Hrajete na jevišti Smetanovu Vltavu a mlaskáte do toho!“ Přesto, že jsem mu dlouho lichotil tím, že to vlastně pochopil, ale že si jeho rozhořčení zaslouží ti, co to skutečně dělají a nikoliv my, kteří

Scénka o Kurlyndě. Foto J. Pražák

je hrajeme, nezískal jsem ztracenou důvěru zpět. To, že se na nás mnozí rozčilovali, místo na ty, které hrajeme, se nám stalo mnohokrát. Snad je to tím, že Jiří Suchý zanesl do světa názor, že hrají v Semaforu sami sebe, a někteří lidé vidí za každým „malým“ divadlem jinak výborný Semafor. Mimochodem — nápad s Vltavou čekali na uplatnění 6 let, podle data v zápisníku.

K první a druhé polovině vůbec

Pokusil jsem se o jakous takous kompozici. Spočívá v tomhle: rámec kabaretu jsou věci nesmírně prosté a naprosto srozumitelné. Jsou to dva příběhy na začátku a písnička na konci. Mezi tím se hraje divadlo. První polovina je složena z věcí naprosto jasných, rychlých, řekl bych otevřených. Výstupy mají jít rychle za sebou, jako rány na bradu, když dovolíte. Všechno až po Skorokodýla. Ten musí mít jiné světlo, musí najednou přenést diváka z toho víru (bude-li jaký) do něžné, citlivé duše mladého děvčete. Na

Skorokodýla navazuje píseň o Strýci Eduardovi.

První polovina tedy končí klidně, tiše, Skorokodýlem a Eduardem se shrne, o co tu šlo. Druhá polovina vyžaduje většího soustředění než první. Mám dojem, že je na to divák připraven.

Zvláštním útvarem v tomto kabaretu jsou malá kréda měšáčeků, kterým mnozí mylně říkají blekauly. Mezi výstupy se objevují tváře z davu, pokrytci, ustrašenci, tlučhubové, panikáři, aby se vyznali ze svého sobectví, omezenosti, strachu. Tyto výstupy mají v kompozici jeden účel: vyprázdnit žaludek diváka tak, aby dostal chuť na další. Většinou jsou pochopitelné, okamžitě působí a nezanechávají žádné zbytky co se pochopení týče.

Ke Školení

Nepsal jsem Školení jako anekdotku. Psal jsem to jako tragédii. Čím to bude bezstarostnější, veselejší, bujnější — tím by se z toho měla vyklubat tragédie větší.

K A takhle stál

Kolikrát se to stalo. Kolikrát jsme to viděli — na první pohled, na druhý, na čtvrtý — pevná, nesporná, milovaná tvář se najednou zkroutí do zbabělého úšklebku a zanechá za sebou jen rozčarování a postižené. Kolikrát se ze sebejistého, autoritativního suveréna a rozkazovače stane docela prostý vězeň, protože si kradl na auto, na vilu, na lepší existenci. Kolikrát se kolem něho motají příživníci, patolízalové, slaboši, ramenáři a sají z jeho moci, až to najednou všechno spadne. Někdo stačí uskočit, někdo ne.

Ke Klaviatuře

Jsme národ dobrý, ale moc žereme. Nejde totiž o knedlíky, o šlehačku, nejde o to, že bych někomu nepřál nebo že bych někomu zazlival nacpaný břich, ale my tak nějak všechno slupnem a prožerem. Co si budem povídat.

2. polovina

Děvka Kurlynda, všemi prokletá a pomlouvaná, a my jí straníme. V Profesorově bytu uteče žena s milencem svému muži a my tomu nadržujeme. Ve Svatbě se žena vyspí s kamarády svého muže, a přece pozná, že ho má ráda, a my jí to věříme. A navíc se zaměřujeme na ty kamarády. Probíjí se zde na povrch základní myšlenka — hledání a snad nacházení oněch hodnot v člověku, které se neprojeví na první pohled, které jsou pozitivní a které se při dotazníkovém hodnocení člověka trestuhodně zanedbávají. Myslím si, že je to aktuální. Měli bychom hledat v člověku, v lidech kolem, hledat uvnitř. A neměli bychom se bát najít to, co jsme nečekali, nebo to, co si nedovedeme představit.

K slovníku Hudryjády

Jde nyní o slovník Hudryjády. Mnozí se pohoršovali, proč prumptlík, když se může říci česky a jasně rohlik nebo žárovka. Proč ty nesmysly v Kurlyndě, ve Skorokodýlově. A to, vážený čtenáři, ty největší nesmysly teprve přijdou! Moderní věda a technika nevystačí dnes se slovníkem roku 1950. A někteří lidé chtějí slyšet o problémech moderních lidí slovníkem Aloise Jiráska. To není zneuznání národních tradic, myslím si. Tradice národa by snad měla kvést také v tom, že bychom byli tradičně netradiční.

Na Kheilově snímku autor hudby ke kabaretu Hudryjáda a Skorokodýl Bohumír Vaňous

Že bychom z tradic přejímali to tvůrčí a životaschopné — tedy revolučního ducha a ne tradicionalistické opičárny.

Domnívám se, že těch tzv. novot není mnoho a že jsou nezbytné. V žádném případě nebudu říkat místo prumptlík — rohlik, místo libatelná — osvětová beseda.

K Striptýzu

Chtěl bych právě v této chvíli promluvit o metodě. Naší metodou je montáž. Používáme grotesky, realistického projevu, naturalismu a všeho možného k vyjádření záměru. Ale děláme to svým způsobem. Někde musíme respektovat zvyklosti publika. Ve Strip-

týzu by bylo ideální, kdyby se dívka mohla skutečně svléknout. Jenže návštěvník našich kin mi dá za pravdu, jestliže se budu obávat, že si naši diváci budou striptýz vykládat jednak jako rozkošný zážitek, jednak jako nehoráznost. Málo diváků dokáže vnímat dívku, která se svléká a svlékne, jako nešťastného člověka, a chlípné diváky jako původce a nositele sprostoty a vulgárnosti. Viděl jsem u nás takové tváře. A nebyli to jenom chlapi u pivních pultů, ale byly to i příjemné a učené tváře za okénky šestsettrojek, za dveřmi vysokých úřadů. U nás se striptýz veřejně nedělá. Ale není vůbec rozdíl ve společnosti, která do rána vyzpěvuje po všech možných putykách republiky své opilosti, a mezi společností, která si vytvoří striptýz. U nás by chodili na toto představení, špatně pojaté, v proudech. Kdyby mohli. Sám se domnívám, že striptýz sám o sobě může být uměleckým dílem, zrovna tak jako Kremlíčkův akt.

A viděl jsem zneužitě obrazy.

Ke srozumitelnosti

Je zajímavé, že mnozí naši diváci trpí domněnkou, že jsou zkoušeni z chytrosti. Odtud ty hysterické výkřiky proti moderním umělcům — dělají si z nás legraci — jestliže tomu či onomu divák neporozumí. Ono ale přece nejde a nemůže jít o to, aby každý umělec tvořil svá díla pro všechny lidi nejrůznějších povolání, zájmů, chutí, nejrůznějšího vzdělání, stáří. Takový požadavek je naprosto nesmyslný, ale směla je v tom, že se vždycky ke každému dílu nachomejtnou lidé, kterým to zrovna nevyhovuje. Na výstavu abstraktního umění přijdou milovníci realistického umění, na realistické divadlo přijdou lidé s jinými představami o divadle. Podtrhuji to „s jinými“, a neříkám s vyššími? Vždyť je u nás výběr, a dnes díky televizi i na venkově, tak proč se někdo rozčiluje nad koncertem českého noneta a volá „dejte sem dechovku“ a opačně. Případá mi to tak, že do kumštu už mluví každý, kdo jen má jazyk a uši. Zákony umělecké tvorby jsou stejně složité pro umělce jako vysoká matematika pro matematiky a není možno uměleckou tvorbu považovat za jednoduchoučkový proces plný legrace, kdy sochaři nemůže být zatěžko ten nos tam té ženské přidělat, když tomu jinak lid „nerozumí“. Nedá se říkat umělcům „budte odvážní“ a přitom navíc říkat, jak mají být odvážní. Viděl jsem znovu již promítaný film Zde jsou lvi. Tento film v době, kdy byl natočen, byl velmi účinný, odvážný, tvůrčí čin. Tehdy mohl pomoci při likvidaci oněch proslulých metod, které se u nás praktikovaly. Dnes je to vyhaslá sopka. Je

Na fotografii J. Pražáka interpretky povídky Klaviatura

otázka, jestli někteří soudruzi nestojí dnes opět nad podobnými díly se zdviženým ukazovákem a cenzorskou tužkou nezakáží dílo, které může plnit své hlavní poslání, kdy je to třeba, a me až vyčichne, vyprchá.

K Pohádce o bílé myšce

Pohádka o bílé myšce se zdála mnohým lidem nesrozumitelná. Lidé prostě nechťeli uvěřit, že myš může začít růst. V tom výstupu s myší nejde o nic jiného, než o to, aby princezna byla hravá, jemná, příjemná, sympatická. Pohádka má pohádkový konec, ale najednou se záběr vede do skutečnosti a nestojí tu tedy krásný princ, ale zmínění pánové, mokří touhou.

K Pulpšovi

Myšlenka Pulpše je prostá. Zlo samo o sobě je jen pojem. Bomby nevybuchují samy od sebe. Pušky nevystřelí bez pohybu lidské ruky.

Čeho je člověk schopen? Člověk je schopen všeho, ale různé uspořádání společnosti žijí různé schopnosti. Některé podmínky jsou živnou půdou pro vrahy, jiné pro stavitele přehrad, jiné pro velkorysé podvodníky, jiné pro prostitutky. V každém případě společnost umožňuje svými praktikami především to, co odpovídá cílům a záměrům vládnoucí třídy. A to, co umožňuje, nejenom že není vždy pozitivní. Ale je také zneužíváno. Období kultu, rozkradači národního majetku — lidé ještě nejsou zcela poctiví a systém kontroly není tak dokonalý, aby zabránil rozkrádání národního majetku. Tedy určitým lidem je umožněno uplatnit jejich negativní vlastnosti a schopnosti. Jsou ale určité hranice, kdy národ pochopí, kdy se lidé vyrovnají s otravou krve, kdy odmítnou další blamáže a nespravedlnosti.

To svědčí o tom, že nejsme, jako lidé, na hlavu padlí, že máme v rukou moc měnit a usměrňovat dějiny. Jde hlavně o to, aby se zlo — Hudryjáda — nevymklo z ruky, abychom stačili uhlídat ty hranice, kdy ještě člověk může plodně zasáhnout.

★

Jděte na stavby, jděte do kanceláří, jděte kam chcete — střádáme. Když něco máme dát zadarmo, není nám to tak docela jedno a neděláme to s takovou láskou, jak se mnohdy píše v novinách. Děti nabádáme k sobectví už od malička. Nepučuj hračku Janičce. Rozbijte ti ji a bude to stát zase peníze. Člověk by řekl, že to tedy musíme mít obrovsky v pořádku i se šetřením společného majetku. Ovšem tam se to právě projevuje. Každý si uždibneme aspoň kousíček, aspoň to prkýnko, aspoň pytlík cementu, cihličku, kousek látky, vozejk jetele, dva dleťní párky. Ne necháme to na pokoji. Když to koupíme nebo uždibneme, však on se už pro to nějaký ten účel najde.

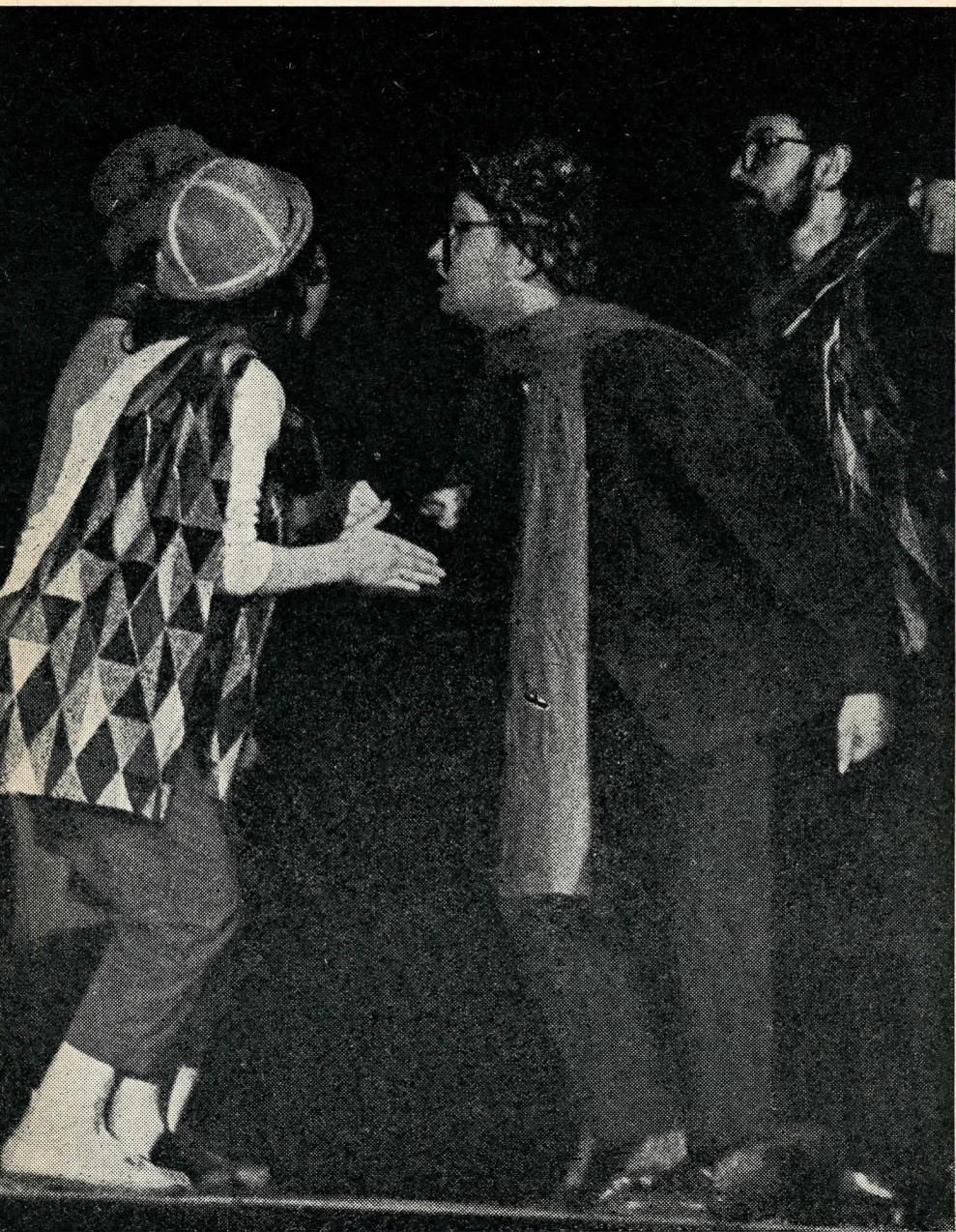
★

Proč se program jmenuje Hudryjáda a Skorokodýl? Proč se to nejmenuje třeba Zlo a náš Macíček? Neumím odpovídat na takovéto dotazy. Miluji rychlou jízdu, miluji vodu a potápění se, miluji víchřici, mám rád absolutní klid v louce — vysvětluj mě komu, popisuj někomu pohlavní rozkoše... nedovedu. A nebudu.

Pavel Flala

◀ Detailní záběr J. Kheila ze scénky Sarabanda ▶

Kheilova fotografie ze scénky Krstoun

Falešný rychlík

NÁDRAŽÍ

AMPLIÓN: Pozor, pozor. Na třetím nástupišti, západní koleji je připraven k odjezdu mezinárodní rychlík směr České Velenice, Vídeň, Paříž. Pravidelný odjezd v 11 hod. 55 minut.

1. KLUK: Kluci, jedem?

2. KLUK: Teda, řeknu vám, nebylo by to marný v takový Paříži. To máte do Texasu jenom skok.

3. KLUK: No jo, ale máme? *(Světově známé gesto naznačující finance)*

AMPLIÓN: Pozor. Na druhém nástupišti stojí rychlík do Brna a Bratislavy. Nepravidelný odjezd v 11 hod. 58 minut.

1. KLUK: Kluci, jedem?

2. KLUK: Teda, řeknu vám, nebylo by to marný v takový Bratislavě. To máte do Paříže jenom skok.

3. KLUK: No jo, ale máme?

AMPLIÓN: Právě odjíždí vlak do Mokropes. Občasný odjezd kolem poledne.

1. KLUK: Kluci, jedem?

2. KLUK: Teda, řeknu vám, nebylo by to špatný v takovejch Mokropesech. To máte do Bratislavy jenom skok.

3. KLUK: No jo. Ale máme?

1. KLUK: Tak. A co teď.

2. KLUK: Hele, kluci. Nepudem rači do práce?

3. KLUK: No. Stejně už sme tam dávno nebyli.

KOLIK SLOV STAČÍ LÁSCE

ONA *(pláče)*

ON: Neplač!

ONA *(pláče)*

ON: Tak nebreč!

ONA *(pláče)*

ON: Tak prosím tě neřvi a řekni, co se ti stalo.

ONA: Naši nechtějí, abych s tebou chodila, že prej sem eště mladá.

ON: Ty sou háký divný. Ne? Co budeme dělat?

ONA: Unes mě.

ON *(zkouší ji unést)*: Já bych tě unes, když já tě ale neunesu.

ONA: Tak si mě musíš vzít.

ON: Kdo nás ale bude živit?

ONA: Neboj, budeš se učit instalatérem, za měsíc začneš chodit na melouchy a bude nám hej.

ON: No a ty zatím kvalitativně lidsky dorosteš na sekretářku a do devítky nebudeš muset.

ONA: No jo, ale kam dáme děti?

ON: Kam bysme je dali. Babičce. Aspoň neztratí kvalifikaci.

ONA: Já už se tak těším!

ON: Tak já si tě teda vezmu. Ale co když na to přijdou vaši?

ONA: Žádněj strach. Máma dělá maturitu a táta zejtra rukuje.

FALEŠNÝ KYTKY

Píseň ze stejnojmenného kabaretu souboru INKLEMO

Hudba i text: V. Bárta

Volně ad lib. C Ami Dmi7

Když začne zi-ma ko-ke-tovat s mrazem, máš doma krásně zma-lo-va-ný

G C Ami Dmi7 G

sklo. Prosím vás, lidi, neplivejte na zem, dělejte, a-by to sklo nepra-

C F C *Allegro*

sko. Máš do-ma krásně te-to-va-ný květy, vidíš z nich a-le třeba po sle-

G7 C C9 F F#dim C G7

pu, že jsou to jenom mrtvý orna-menty a ty jsou strašný nejen na stře-

C

pu. Falešný kytky kolem sebe vidíš, falešný kytky co jsou kolem

G C C9 F7 F#dim. C G7 C

nás, falešný kytky nesměj' dělat lidi, ty mů-že dělat je-nom mráz.

KRVEŽÍZNIVĚJ RAK

ŽALOUDEK [zpívá]: Jednou v létě v červenci byl velkej žár...

VYCHOVATEL: Žaloudku, Žaloudku! Copak tě to jenom napadlo! Ty nevíš, jakou píseň má nacvičovat hudební kroužek? Nevidíš, že to takhle není možné?

ŽALOUDEK: Ne.

VYCHOVATEL: Tak vidíš, Žaloudku. Už ani hudební kroužek nám neplní plány. Na první zkoušku druhého týdne třetího měsíce čtvrtého kvartálu máte plánováno, že v rámci radostnějšího veselení se budete nacvičovat jásavou píseň „Jak jste rády, že jste mlády“ a ty mi tu zpíváš o nějakém rakovi. Je ti známo, Žaloudku, že rak je zpátečník? Rakům musíme jednou provždy odzvonit, soudruzi. A co to máš na krku, Žaloudku?

ŽALOUDEK: Šál.

VYCHOVATEL: Mě neošálíš, Žaloudku. Proč máš ten šál?

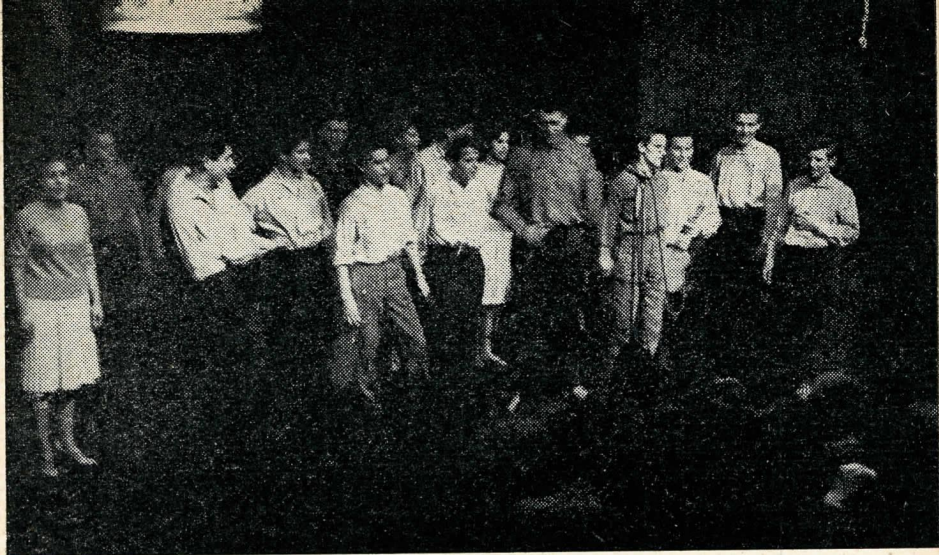
ŽALOUDEK: Bolí mě v krku.

VYCHOVATEL: O tom, zda tě bolí v krku či ne, rozhodne pedagogická rada, Žaloudku.

ŽALOUDEK: Ale já nastydnu.

VYCHOVATEL: Lepší je nastydnout, než zklamat důvěru v tebe vloženou. Ale nejhorší ze všeho je být prostořeký. Tak se mi zdá, že vám udělám vojnu, Žaloudek, Žaloudek. Tož co sa bure nacvičvát?

ŽALOUDEK: Prosím, Jak ste rádi, že ste zdrávi.

Soubor Inklemo z Prahy při závěrečné písničce svého pořadu Falešný kytky. Foto J. Pražák

VYCHOVATEL: Nedělej mi nová pravidla českého pravopisu, Žaloudku. Už jich bylo uděláno dost. Budete nacvičovat já-savou píseň Jak jsme rády že jsme zdrávy . . . ehm . . . jak jsme zdrávy . . . Žaloudku, já si zakazuji, abys mi do toho pořád kecal. Pro tebe nejsem vůbec zdrav. Rozumíš?

ŽALOUDEK: Ano.

VYCHOVATEL: Tak jak se jmenuje ta já-savá píseň?

ŽALOUDEK: Jak jsme rádi, že jsme mládi.

VYCHOVATEL: Rády, Žaloudku, rády. Rádi budete teprve, až dovršíte osmnáctého roku svého věku.

ŽALOUDEK: Tak jak sme rády, že sme mlády.

VYCHOVATEL: No vidíš, Josef. Konečně mohu podat hlášení na městský svaz, jak jste krásně mlády. Nazdar.

CIGARETY

Koupil jsem si krabičku cigaret. Lípy. To už jsem slyšel, že se to nemá. Ono se toho nemá! Jenže já si na ty cigarety poctivě ušetřil. Jen si jednou zkuste nesačit, když všichni kolem vás přežvokují a mlaskají.

Konečně se na záchodě uvolnilo a já zůstal úplně sám. Nikdy jsem neměl u sebe tolik cigaret. Pak mě mistr poslal domů a řek' mi, abych se zastavil na hygienicko-epidemiologické stanici, co když sem chytil nákej bacil. Já tam ale nešel,

protože se mi přitřžilo. Když otec hledal telefonní seznam, aby zavolal záchranku, našel ty nešťastné cigarety.

Vlastně prázdnou krabičku.

Seřezal mě. On totiž kouří globusky. Jemu se ulevilo, mně ne. Maminka seděla u stolu a plakala.

Byla sobota odpoledne, všichni byli dojatí a přece mi nikdo neřekl: Pamatuj si, chlapče, ze všeho nejvíc tě v životě potěší to, na co sis sám ušetřil.

V Á C L A V B Á R T A

MĚLI MĚ ZE SRANDY

Jak to tenkrát bylo?

No, motorka stála sama, jo a my stáli taky sami.

A tak se jelo...

Jestli nás někdo viděl?

To by na nás asi řval, né?

Jo a kam jsme jeli? No, pane předsedo, za Prahu...

A že jsme to nechali v Dobříši pod mostem?

Asi došel benzín, né.

Proč jsme to udělali?

Jen tak ze srandy...

...že Jo Pefulo, pardon, soudruh Horáček to potvrdí, páni soudci...

A jak zpátky? No jak, jak, asi vozem, né?

Né, ten jsme neukradli, toho jsme si stopli.

Co jako dělám, jo?

No, pracuju, né.

A bydlím v intru, tedy v internátu...

Co táta? Jestli mám tátu?

Ne, tátu neznám...

Matku? Jo, mutr, tedy maminku, mám.

Né, s ní nežiju, ale vona se na mě vobčas ptá, co prej dělám a tak...

Kdy jsem ji viděl naposled?

Jo to nevím... to bude asi dávno...

... Víte já si myslím, že oni mě měli jen tak, ze srandy.

ILJA TŘEŠTÍK

PÍSNÍČKA O ŠTĚSTÍ

Píseň z kabaretu Falešný kytky souboru INKLEMO

Hudba: J. Hart / Text: V. Barta

Bý- vá, tak už to bý- vá, že kaž- dý sní- vá, jak jednou
potká ště- stí. Tu máš a ty jsi smo- lař, to- bě se
to štěstí ne- po- štěs- tí. A já vče- ra na cho- dí- ku
potkal zrovna za vraty jed- nad- va- cet ko- mi- ní- ků čer- něj- ších než já a ty.
Považ, už nej- si smo- lař, k to- bě se smě- la už ne- pro- kles- tí.

JOLANA

Závěrečná píseň z kabaretu Falešný kytky souboru INKLEMO
Hudba: J. Krček / Text: V. Bárta

Volně ad lib.

G *D7* *E7*

Tvoje jméno spát nám nedá od veče-ra do rá - na, podstatné jedost až běda

Ami *D7* *Allegro* *G*

tvoje jméno Jo-la-na. Sláskou, s tou prý nejsou žer-ty
Tře-ba ne-máš vlasy pla-vý

C7 *G*

jsou nás ce-lé re-gi-men-ty, pro všechny jsi jen a jen ty
žá-dná se ti ne-po-sta-ví, ty-hle na-še hor-ký hla-vy

D7 *G* *C7* *G*

nám to ne-va-dí. A-bra da-bra, lá-ry fá-ry, tohle ne-jsou
ni-kdo ne-zchla-dí.

A7 *D7*

žádný čá-ry, my jsme blázni do ky-ta-ry, ji-ní ne-bu-dem.

G *C7* *G*

Tahle na-še láska věrná ne-ní vů-beč o-by-čej-ná, ta má sou-dě

D7 *G* *D7* *Volně* *G*

podle jmé-na ně-co za lu-bem. Abra dabra, láry fá-ry,

D7 *Ami* *D7* *G*

tohle nejsou žádný čáry, my jsme blázni do kyta-ry! Ji-ní ne-bu-dem!

A přece se netočí

TELEVIZOR - ŠTĚSTÍ RODINY

HELENA: Ale nemělo by se přece jenom něco dělat?

ŽENA: To tě nesmí ani napadnout! Když nám tatíček koupil nový televizor, tak se na něj musíme všichni dívat. Sedněte si všichni!

VŠICHNI (*si sednou a zírají na pomyslný televizor*)

ŽENA: Copak se může něco dělat, když máme televizor? Jiní lidé také nic nedělají.

VILMA: Ale, mami, až budou všichni lidé mít televizor, nebudou vůbec nic dělat?

ŽENA: Ať si dělají, co se jim líbí. A nepleť mě pořád!

JAKUB: Mně se to docela líbí. To je pěkný televizor, viď, mami.

ŽENA: A je větší, než mají Jakubovských!

HELENA: To je stejně ale nuda...

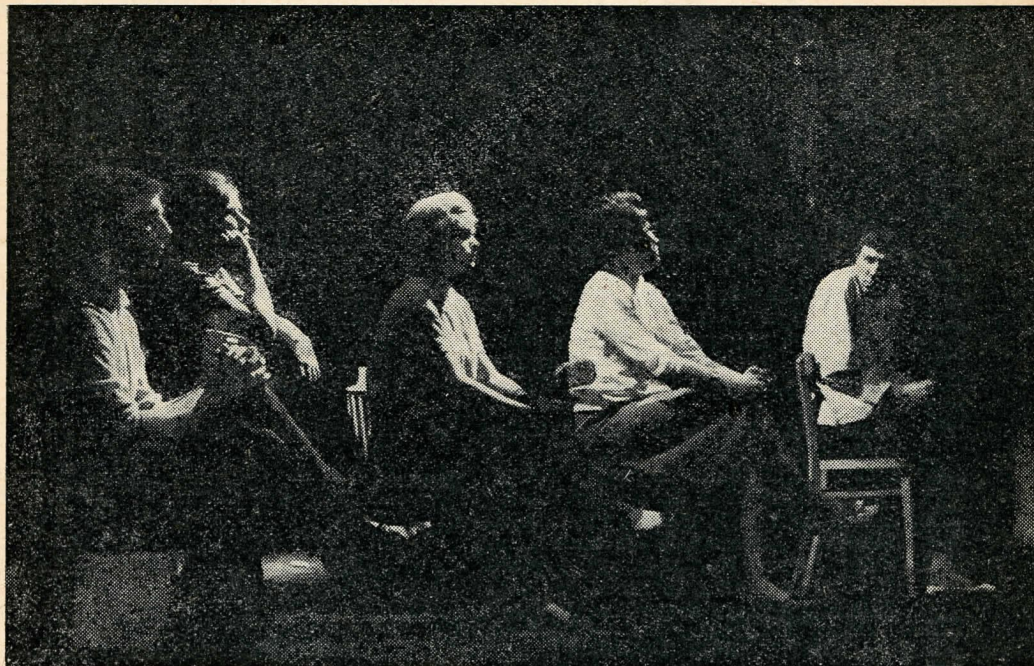
VILMA: Mami, Helena neustále žehrá!

JAKUB: I ty jedna neposedo!

ŽENA: Nehádejte se pořád.

Pražákův snímek z kabaretu mariánskolázeňského souboru Kruh A přece se netočí

Záběr J. Pražáka ze scénky Televizor z mariánskolázeňského kabaretu A přece se. netoči

VILÉM: Sakra! ...Nojo, je to nuda! *(Všichni se dívají nehnutě na obrazovku)*

JAKUB: Mami, mami, nespíš?

ŽENA: Co je?

JAKUB: Mami, neměl by se ten televizor taky zapnout?

VILÉM: A jo, teprve teď vidím, proč se divím, že nic nevidím!

ŽENA: Ty ses úplně zbláznil. Zapnout! Vždyť je zcela nový. Copak nevíš, že by se mohl pokazit?

HELENA: Bodejť, nemusíme taky hned všechno vidět.

VILÉM: Bože, to je strašná nuda... Nemělo by se vážně něco dělat?

ŽENA: Proč prosím tě pořád vyrušuješ? Věčně jsi nespokojený. Co bys vlastně chtěl? Dva televizory?

VILÉM: Chraň bůh!

HELENA: Vy jste si vážně nevšimli, že je to hrozná nuda? *(Všichni hledí nehnutě na obrazovku)*

ŽENA: No a půjdem... Vstávat!

HELENA: Už?

VILÉM: Ale že jsme si pěkně poseděli?

VILMA: To jsme rádi, že máme nový televizor, vid', mami.

JAKUB: To nám ho Jakubovských budou závidět. *(Všichni odcházejí)*

VILÉM: Hrozná nuda to byla, fakt. Páni rodičové, co jsme vám vlastně provedli, že nás takhle trestáte?

JAKUB: Co by ze mne bylo, kdyby televize nebyla?

VILÉM: Nebyla by z tebe udělala debil!

LADISLAV HORA

Já, to se řekne!

KOMPLEXNÍ HODNOCENÍ

ŘEDITEL: Soudruzi, máme dnes za úkol provést komplexní hodnocení žáků Nováka a Rambouska. Věřím, že k tomuto úkolu přistoupíte všichni odpovědně a že se v názorech nebudeme rozcházet. Tedy nejdříve žáka Nováka.

- 1.: Budižkničemu!
- 2.: C6... Otevřená hlava!

ŘEDITEL: Obětavě pracoval v HV ČSM!

- 3.: Pořád se někde flákal!

ŘEDITEL: Soudruzi, poraďme se, dejme hlavy dohromady! (*Dají hlavy dohromady*) Soudružko, přečtete posudek!

- 4.: Žák Novák má dostatek přirozené inteligence, kterou však není schopen uplatnit. Je líný, leč politicky vyspělý.

ŘEDITEL: A nyní přistupme k žáku Rambouskovi.

- 1.: Nemá správný poměr ke studiu.
- 2.: Vůbec nepracoval aktivně v ČSM.
- 3.: Z výrobní praxe na něho chodily samé stížnosti.
- 4.: Ani jednou nebyl na chmelové brigádě.
- 1.: Ke kolektivu se choval přezíravě.
- 2.: Neukázněný v hodinách.
- 3.: A ty jeho podezřelé absence.
- 4.: Toho přece nemůžeme doporučit.

OTEC RAMBOUSEK (*do telefonu*): Haló! KNV! Tady Rambousek...

ŘEDITEL: Doporučujeme jednohlasně.

★

UČITEL: Váš chlapec, pane Patočka, je velmi snaživý, ale učení mu moc nejde. Měl byste si ho víc všímat.

OTEC: Rád bych, soudruhu učiteli, mám však strašně málo času. To víte, zaměstnání.

UČITEL: Co mně budete povídat. Zaměstnání! Jo, kdybyste byl učitelem, to bych pochopil: přípravy, schůze, osvěta, brigády, knihovna, studium... A copak vlastně děláte?

OTEC: Jsem na zdejší obvodě novým školním inspektorem. (*Setmít*)

HLAS: Prospěch žáka Patočky se rapidně zlepšil.

JOSEF VONDRÁČEK

Jú, to se řekne! se jmenuje pedagogický kabaret souboru ZK Karosa z Vysokého Mýta

Dvě občanky

*Jsem občan Někdo.
Mám dvě občanky.
Obě mi prokazují mou totožnost.
Jedna prozatím platí.
Druhá se již nejednou
hanbou propadla...*

VLADISLAV HANÁK

*V pantomimě
smějeme se mimům.
Jejich hraným gestům, pózám, mimice.
Co by ale měli dělat mimové,
když nás při tom všem
slyší ještě mluvit.*

ALOIS VOLKMAN

Rodinka

*Půl sobotního odpoledne
pulírovala vůz.
V neděli všichni čtyři
vyšli ze svých čtyř stěn
výstavně se do něj posadili,
opět mezi čtyři stěny,
spustili motor na čtyři pracovní doby,
ale teď nevěděli,
na kterou ze čtyř světových stran
se jet v té skleněné vitrině
ukazovat.*

ALOIS VOLKMAN

Vysbírkli jme

...Z PLAMENE

Nejlepším přítelem začátečníka je koš na papír.
Kdo recituje rukama, vykloubí básni zápěstí.
Ne původ — ale původnost.
Ani nejkrásnější nekrolog nikomu neprodloužil život.
Je schopen zakřiknout i krajinu, když neodpovídá jeho estetickým názorům.
Hlupák ozbrojený citáty mnohdy porazí znalce textu.
Poezie má své normy. Žel i normovače.
Zkrašlování je řemeslem kosmetiků, nikoli básníků.
Dlouhá báseň s krátkým dechem: astmatická poezie.
Vybuodoval si prestiž smělým odhalováním svých omylů.
Ve všeobecném mlčení bylo jeho mlčení nejhlasilější.
Hlas autority: Když mluvíš se mnou, mlč!
Je známo, že velcí psi nenapadají malé. Ovšem to jsou psi.
(I. Forbáth)

...Z ROHÁČE

Mnohým je príjemnejšie dať sa odsúdiť historiou ako súčasnosťou.
(M. M.)
Kedysi ľudia hovorili pravdu, ale teraz sme už chvalabohu oveľa vyspelejší.
Áno, je pravda, že súdruh Púpava sa vždy chápe iniciatívy — ale predsa len by sa mal niekedy chopiť aj pracovného náčinia.
Ľudia môžu žiť bez vzduchu iba niekoľko minút, bez vody niekoľko dní, bez jedla týždne, bez mozgu roky.

...Z MLADÉHO SVĚTA

Ve francouzských novinách byla tato definice: „Novinář je člověk, který stráví půl života psaním o věcech, v kterých se nevyzná, a druhou polovinu zatajováním faktů, které zná až příliš dobře.“

... Z DIKOBRAZU

Odmítal spropitné až do svého úplného ožebračení.

Uliční výbor dosáhl pravomoci odvážet si smetí ve vlastní režii.

Žádný učený z nebe nespadl, ale pitomce jako by shazovali.

(A. Štubňa)

... Z LITERÁRNÍCH NOVIN

Žádný div, že se starému S. podařil ten článek. V ruinách se občas objeví duch.

Člověk, který nechodil do školy, ničemu se neučil, nic nečetl: idiot samouk.

Žij tak, aby se tví známí začali nudit, až umřeš.

(J. Tuwim — přel. E. Sojka)

Její opalovačky byly tak odvážné, že i předsedovi občanského výboru se zachvěl v rukou triedr.

Vypili společně číši rozkoše až do dna. Potom se ale nemohli dohodnout, kdo zaplatí číšníkovi.

(V. Zeman)

... Z KULTURNÍ TVORBY

Popol na hlavu si sypeme zvyčajne z iných obetí.

Jeho svedomie prijíma len vopred ohlásené návštevy.

Tajomstvo úspechu: slabo myslí, zato dobre počuje.

Najnebezpečnejší sú analfabeti, ktorí sa naučili počítať.

(M. Kenda)

V moři řečí se utopí i ta nejkrásnější myšlenka.

Snadno lze se naučit cizím řečem. Daleko těžší je ovládnout cizí jazyky.

Někdy i pouhé křeslo způsobuje zavrať.

Kritice se všude otvírají dveře. Kritikovi taky.

(A. Jiráček)

L. Nekuda, P. Paprstein a P. Veselý z ostravského Divadélka Pod okapem ve svém kabaretu Slápoty. Foto J. Pražák

Pro m' řádky

PETR JELÍNEK

Lidé

Tisíce osudů proplouvá životem
koráby
vory
trosky

Láska o dvou neznámých

Sešli se u lesa
dva lidé
nemluvili
utrhli květinu

Potom se za ruce vzali
na lůžku z chvojí se políbili
měli tam lásku
nikdo ji neviděl...

Co to zde povídám
ti dva se u lesa ještě nesetkali

Recenze

Dílo satirika Jiřího Haussmanna není mezi čtenáři — hlavně mezi mladší generací — příliš známo. Z jeho tvorby totiž po celé desetiletí vůbec nic nevyšlo. Československý spisovatel vydal před časem v Edici humoru a satiry rozsáhlý výběr z díla *Jiřího Haussmanna* pod názvem *Divoké verše a prózy*.

Satira Jiřího Haussmanna je zaměřena převážně na společenské problémy — na ty, které nikdy neslouží ke cti ani státům, ani lidem. Střílí si z chyb, které se opakují téměř v každé společnosti, střílí si z politických událostí, střílí si z lidí. A činí to způsobem chytrým, suchým a šízravým — to však nikdy není na úkor srozumitelnosti. Pravda, některé jeho povídky či satiry ztratily časem satirické ostří — změnily se společenské podmínky a struktura společnosti. Většina jeho prací má však co říci i dnes.

Posuzujeme-li dílo J. Haussmanna z hlediska současné divadelní adaptace, jeví se jako vhodné. Zvláště pak pro pásma vzpomínkového charakteru, která soubory dnes pracně sestavují z ne právě vhodných a umělecky únosných materiálů. Epigramy, básně (méně již povídky) přímo po jevištním provedení volají.

Výbor obsahuje podstatnou část ze sbírek *Zpěvy hanlivé* a *Občanská válka*, dále řadu básní dosud nikde nepublikovaných, výběr z knihy *Divoké povídky* je rozšířen o práce publikované jen časopisecky a konečně v knize nalezneme i celý „nepravidelný román“ *Velkový-*

roba ctnosti. Velkým přínosem je také podchycení dobových narážek a souvislostí v podrobných vysvětlivkách, které pomohou (hlavně mladším čtenářům) pochopit společenské a politické dění dvacátých let našeho století.

Pro soubory malých forem je výběr z díla Jiřího Haussmanna cenným přínosem, zároveň však podnětem k hlubšímu využití díla našeho předního satirika.

—fs—

Na slovíčko 3

Při zahájení nové sezóny, při přípravě nových pořadů si nezapomeňte prohlédnout a prostudovat nový repertoárový sborník *Na slovíčko 3*. Těm z vás, kteří už pracovali se sborníky *Na slovíčko 1* a *2*, nemusíme tyto sborníčky „představovat“; těm, kteří je dosud neznají, prozradíme, že *Na slovíčko 3* přináší bohatý výběr scének, monologů a pantomimických výstupů, které úspěšně proběhly jevišátky našich smíšených uměleckých skupin. Tím se tedy *Na slovíčko 3* podobá předešlým *Slovíčkům*. V něčem je však naprosto nové: předně v tom, že poprvé jsou do tohoto sborníku zařazeny pantomimy, za druhé v tom, že ve sborníku nenaleznete pouze scénky a výstupy, ale i podrobné metodické studie, které pomohou při nácviu a vůbec při práci v kabaretním souboru. Sborník *Na slovíčko 3* vychází jako účelový náklad Svazu mládeže v *Mladé frontě* a obdržíte jej na okresních sekretariátech ČSM — přijdete-li ovšem včas.

—tk—

Ústřední dům armády vydává nepravidelně sborníky pro vojenské soubory. Jejich obsahem jsou jednak věci přetištěné, jednak původní tvorba. V poslední době se nám dostaly do rukou dva. Sborník *Co s očima* je určen souborům malých forem. Přes nestejnou úroveň jednotlivých scének a povídek znamená repertoárová obohacení vojenských souborů. Méně šťastnou ruku měli pořadatelé v případě literárně dramatického pásma. *Vždyt jsem voják*. Je obava, aby pásmo, jehož text je rozdělen mezi několik vypravěčů, nepůsobilo na jevišti příliš staticky a místy až schematicky.

—bk—

Právo k provozování v časopise uveřejněných textů zadává jediné Čs. divadelní a literární jednatelství (Díla), Praha 2 — Nové Město, Vyšehradská 28; autorská práva autorů hudebních skladeb chrání Ochranný svaz autorský (OSA), Praha 6 — Bubeneč, Čs. armády 20

KAPITÁNE, KAM S TOUTO LODÍ

Z pásma Zuzana není pro nikoho doma

Hudba: J. Šlitr / Text: J. Suchý

Foxtrot (medium) B / F₊ / B / F₊ / B / / F₊ / B / F₊ /

4 Kapitáne, kam s touto lodí, nevléčte ji do po- schodí,

B / B / Hdim / Cmi / C7 / Cmi / F7 / F7 / /

pro- bu- dí- te par- ta - je, vme- za- ni- nu ne- bo v patře

B / / D7 / Cmi / D⁺ B / C7 / C7 / / F7 / Cmi / F7 / /

čeká správce, ten vás natře, pro- to- že jak ho - ra je.

B / F₊ / B / F₊ / B / F₊ / B / F₊ / B / /

Koukně- te se, zachy- til jste kotvou za klan- dr, dej- te pozor,

B7 / / E^b / B⁺ / E^b / / E^b6 / / E^bmi / /

ať vám nena- trhnu ska- fan- dr, nechte si ty va- še vti- py,

B / / G7 / / E^b6 x x Edim B x x C7

vraťte se na Missi- ssi- pi, k lodi patří voda, která od rána až do ve- če- ra

F7 / / F7 / / B / / B6

cá - ká a cá - ká - - -

K Pražákovu snímku na poslední straně obálky:

... Je nějak zvlášť příznačné, že v poslední době tři umělci dobré nálady byli prohlášeni prezidentem republiky národními umělci. Werich, Trnka a Pelc. Všichni si zasloužili této pocty. Ale nás, občany každodenního života, těší, že strana a vláda má tolik smyslu pro humor, že si vybrala zrovna tyhle tři. Kéž si ten smysl pro humor zachovají ještě dlouho a dlouho — nejen strana a vláda, ale i všichni naši noví národní umělci, jejichž znárodněného bojovného veselí a veselé bojovnosti je nám pořád natěhavě zapotřebí.

(Z kurzívy A. Hoffmeistera v Literárních novinách)

